

**Ārlietu ministrijas
2009.gada publiskais
darba pārskats**

SATURS

I PAMATINFORMĀCIJA	3
II IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI.....	6
1. Nacionālās drošības stiprināšana	6
2. Eiropas Savienība.....	8
3. Ekonomisko interešu īstenošana	12
4. Attiecības ar trešajām valstīm.....	14
5. Konsulārā politika.....	18
6. Attīstības sadarbības projekti un starptautiskā palīdzība	22
7. Stratēģisko preču eksporta kontrole.....	23
8. Starptautiskās organizācijas un humanitārie jautājumi.....	24
9. Iekšējā audita darbība.....	27
III FINANŠU RESURSI	28
IV PERSONĀLS.....	34
V KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU.....	38
VI NĀKAMAJĀ GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI.....	40

I PAMATINFORMĀCIJA

Ārlietu ministrija (ĀM) ir vadošā valsts pārvaldes iestāde ārlietu nozarē. Ministrija ir tieši pakļauta ārlietu ministram.

Ministrijas funkcijas¹:

1. Vienotas valsts ārpolitikas izstrādāšana un īstenošana

- Ārpolitikas principu definēšana
- Drošības politika (NATO, EDAP)
- Ārējo ekonomisko interešu īstenošana
- Reģionālā politika
- Attiecības ar ES dalībvalstīm
- Eiropas Savienības politiku koordinācija
- Attiecības ar trešajām valstīm
- Latvijas interešu pārstāvība starptautiskajās organizācijās
- Attīstības sadarbība
- Līdzdalība starptautisku tiesību aktu izstrādē
- Valsts tēla un atpazīstamības stiprināšana
- Atbalsts latviešu diasporai un pilsoņu interešu aizstāvība ārvalstīs

2. Konsulārās funkcijas Latvijā un ārvalstīs

- Latvijas valstspiederīgo interešu aizstāvība ārvalstīs :
 - Palīdzība ārkārtas situācijās (pagaidu ceļošanas dokumentu izsniegšana; palīdzība nāves, smagas saslimšanas gadījumā; palīdzība ieslodzījumā nokļuvušiem; aizgādnības un aizbildnības funkciju īstenošana u.c.)
 - Konsulāro pakalpojumu sniegšana (Latvijas pilsonības jautājumi; civiltāvokļa aktu reģistrācija, t. sk. bērna dzimšanas reģistrācija; izziņu izsniegšana; notariālo darbību veikšana; repatriācijas jautājumu kārtošana; pasu pieprasījumu pieņemšana un noformēšana; dokumentu īstuma apliecināšana, dokumentu izprasīšana u.c.)
- Saeimas, Eiropas Parlamenta vēlēšanu, tautas nobalsošanas un parakstu vākšanas organizēšana ārzemēs
- Vīzu pieprasījumu pieņemšana un izskatīšana, uzturēšanās atļauju pieprasījumu pieņemšana
- Konsulārajā departamentā sniegtie pakalpojumi (Konsulārā reģistra vešana; diplomātisko un dienesta pasu noformēšana, diplomātisko vīzu izsniegšana; dokumentu īstuma apliecināšana, dokumentu izprasīšana un pārsūtīšana u.c.).

¹ Skat. <http://www.likumi.lv/doc.php?id=74754> - Ārlietu ministrijas nolikums

3. Valsts protokola funkcijas

- Valsts prezidenta, ministru prezidenta, ārlietu ministra, ārvalstu vēstnieku vizīšu un ceremoniju sagatavošana un norise
- Ārvalstu augstāko amatpersonu vizīšu organizēšana Latvijā
- Diplomātiskās imunitātes un privilēģiju nodrošināšana LR akreditētajam diplomātiskajam un konsulārajam korpusam (diplomātu akreditēšana, PVN atmaksas iesniegumu apstrāde, diplomātu transportlīdzekļu reģistrācija, drošība u.c.)
- Diplomātisko atļauju gaisa kuģiem Latvijas un ārvalstu gaisa telpu šķērsošanai noformēšana, kuģu iebraukšanas Latvijas teritoriālajos ūdeņos, ieroču ieviešanas un nēsāšanas atļauju noformēšana

4. Sabiedrības informācijas politika ES jautājumos

(01.01.2010.funkcija pārņemta no VK)

- Vienotas politikas izstrāde un prioritāšu definēšana ES jautājumos
- Valsts pārvaldes iestāžu darba koordinācija ES komunikācijas jautājumos
- Sabiedrības informēšana un līdzdalības veicināšana ES un Latvijas dalības Eiropas Savienībā jautājumos
- ES informācijas centru (ESIP) kapacitātes celšana
- ES informācijas bibliotēkas darbības nodrošināšana
- Vadības partnerības projektu koordinācija
- Interneta vietnes www.es.gov.lv uzturēšana

5. Stratēģiskas nozīmes preču aprites kontroles funkcija

- Ekspertīzes veikšana par preču atbilstību stratēģiskas preces raksturam
- Licenču, sertifikātu, izziņu izsniegšana (stratēģiskas nozīmes preču importa, eksporta, tranzīta un pārvietošanai ES ietvaros licences, Piegādes kontroles sertifikāti un citi aprites dokumenti)
- Stratēģiskas nozīmes preču kontroles komitejas darbības koordinēšana
- Latvijas pārstāvēšana starptautiskajos stratēģiskas nozīmes preču eksporta kontroles režīmos - Vasenāras vienošanās, Austrālijas grupa un Kodolpiegādātāju grupa – un sadarbība ar citām stratēģiskas nozīmes preču aprites kontroles institūcijām
- Likumdošanas izstrādāšana stratēģiskas nozīmes preču aprites jomā

6. Latvijas prezidentūras ES padomē sagatavošana

- Prezidentūras saturisko, kā arī organizatorisko un loģistikas jautājumu plānošana un koordinēšana
- Sadarbības nodrošināšana ar MP biroju, nozaru ministrijām, un citām valsts pārvaldes iestādēm
- Prezidentūras sagatavošanas sekretariāta izveidošana 2011.gada augustā, lai uzsāktu koordinētu Latvijas gatavošanos prezidentūrai ES Padomē 2015.gada 1.pusē

Ārlietu ministrijas pārraudzībā esošās **valsts aģentūra „Latvijas institūts”**² funkcijas:

- Izzinošas, operatīvas un saskaņotas informācijas par politiskajām, ekonomiskajām un sabiedrības aktualitātēm Latvijā sagatavošana un izplatīšana
- Partnerības nodrošināšana un kontaktu veidošana Latvijas uzņēmēju projektiem un iniciatīvām ārvalstī
- Drukātas un elektroniskas informācijas par Latviju nodrošināšana (t.sk. Valsts mājas lapa par Latviju www.latvia.lv)
- Proaktīva sadarbības veidošana, informācija un palīdzība ārvalstu žurnālistu vizīšu organizēšanā

*2008. gada 23. decembrī tika apstiprināts jauns ĀM reglaments (stājās spēkā 2009. g. 1. janvārī), kurā atspoguļojas ministrijas strukturālās optimizācijas un darba organizācijas reformu centieni*³.

² Skat. <http://www.li.lv/>; <http://www.mfa.gov.lv/lv/Ministrija/parraudzibas-iestades/>

³ Skat. <http://tpi.mk.gov.lv/ui/documentcontent.aspx?Type=attach&ID=776>

II IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI

1. Nacionālās drošības stiprināšana

NATO

2009.gadā tika atzīmēti divi būtiski notikumi Latvijas un NATO kopīgajā kalendārā – Alianses sešdesmit gadu jubileja un Latvija dalības NATO 5. gadadiena. Arī saturiski aizvadītais gads ir bijis ne mazāk svarīgs. NATO sešdesmit gadu jubilejas Samitā Strasbūrā/Kēlā tika pieņemta virkne simbolisku un būtisku lēmumu, apstiprinot Alianses drošības nedalāmību un transatlantiskās solidaritātes nozīmi. Francija atgriezās NATO militārajā komandstrukturā. Pirmo reizi kā pilntiesīgas dalībvalstis Samitā piedalījās arī Albānija un Horvātija. Līdz ar to NATO šobrīd veido 28 dalībvalstis. NATO Samitā tika apstiprināts jaunais NATO Ģenerālsēkretārs Anders Fogh Rasmusens (*Anders Fogh Rasmussen*), kurš stājās amatā ar 1.augustu. Tāpat Samitā tika pieņemts lēmums izstrādāt jaunu NATO Stratēģisko koncepciju.

NATO Stratēģiskās koncepcijas izstrādāšana, līdz ar iniciēto NATO iekšējo reformu procesu, ir šī brīža būtiskākais Alianses darba kārtības jautājums. Stratēģiskā koncepcija ir augstākais NATO dokuments⁴, kas satur Alianses fundamentālo uzdevumu aprakstu. Kopš Latvijas iestāšanās NATO 2004.gadā Latvija pirmo reizi piedalās šāda līmeņa dokumenta izstrādē. Koncepcijas izstrādes mērķis ir konsolidēt un panākt vienotu sabiedroto sapratni par potenciālajiem drošības izaicinājumiem nākotnē. Koncepcijas izstrādes process sadalīts trīs fāzēs: (1) pārdomu fāze; (2) konsultāciju fāze un pirmā projekta iesniegšana valdībām; (3) noslēguma fāze līdz koncepcijas apstiprināšanai NATO valstu vadītāju sanāksmē 2010.gada novembrī. Procesa pārdomu un konsultāciju fāzes ietvaros darbojas 12 ekspertu grupa, kura strādā pie rekomendācijām jaunai Stratēģiskai koncepcijai. Viens no ekspertu grupas pārstāvjiem, bija Baltijas valstu kopīgi izvirzītais kandidāts Aivis Ronis, bijušais Latvijas vēstnieks ASV, Latvijas pastāvīgais pārstāvis NATO (kopš 2010.gada maija - ārlietu ministrs). Latvijas pārstāvja dalība šādā ekspertu grupā jau pati par sevi ir gan Latvijas drošības politikas ekspertu novērtējums, gan Latvijas un Baltijas kopumā diplomātijas sasniegums.

Eiropas drošības arhitektūra

Diskusijas par Eiropas drošību turpinājās arī 2009. gadā. Jūnijā notika neformālā EDSO ārlietu ministru sanāksme Korfu, kurā dalībvalstis vienojās uzsākt t.s. Korfu procesu, kas paredz diskusijas par Eiropas drošību visās dimensijās. Gada beigās EDSO valstu ārlietu ministri vienojās šo procesu turpināt arī 2010. gadā. Vienlaicīgi Krievijas prezidents D. Medvedevs izplatīja Eiropas drošības līguma teksta projektu, aicinot veidot jaunu drošības arhitektūru Eiropā. 2010. gada vidū paredzēta vēl viena EDSO neformāla ārlietu ministru sanāksme Kazahstānā. Kazahstāna kā EDSO prezidējošā valsts ir piedāvājusi 2010. gada beigās rīkot EDSO samitu.

Kopējā drošības un aizsardzības politika

Turpinot līdzdalību kopējā drošības un aizsardzības politikas (KDAP) veidošanā, Latvija aktīvi iesaistījās Čehijas un Zviedrijas Prezidentūru iniciatīvās. Īpaša uzmanība tika pievērsta ES-NATO sadarbības uzlabošanai; klimata pārmaiņu ietekmes uz drošību aktualizēšanai ES ietvaros; civilā un militārā sektora sadarbības uzlabošanai jūras novērošanā, strādājot pie integrētas ES jūras novērošanas sistēmas izveides par piemēru ņemot Zviedrijas un Somijas *SUCBAS* (*Sea Surveillance Co-operation Baltic Sea*) iniciatīvu Baltijas jūras reģionā.

⁴ politiski augstāks ir tikai Vašingtonas līgums

Atbalstot šo mērķi, arī Latvija ir pieņēmusi lēmumu par pievienošanos *SUCBAS* iniciatīvai. Aktuāla bija arī jauna juridiskā ietvara izstrāde par ES sadarbības ar trešajām valstīm KDAP misijās un operācijās uzlabošanu, kur Latvijai bija būtiski, lai jaunais mehānisms tiktu veidots uz vienādiem sadarbības principiem ar visām valstīm. Spānija savā prezidentūrā turpinās šī jautājuma virzību un iecerējusi panākt progresu sadarbībā ar galvenajiem ES partneriem, īpaši EDSO, ES kandidātvalstīm, ne-ES NATO dalībvalstīm, ASV, Kanādu, Krieviju, Šveici, Ukrainu un ES Vidusjūras partneriem.

Aktuāls bija arī jautājums par ES kaujas grupu⁵ efektīvāku izmantošanu, jo kaujas grupas līdz šim ne reizi nav aktivizētas un iesaistītas operācijās. Jautājums būs aktuāls arī tāpēc, ka no 2010.gada 1.janvāra līdz 30.jūnijam Latvijas karavīri pirmo reizi bruņoto spēku vēsturē dežurēs ES KG sastāvā. Polijas vadītajā Kaujas grupā kopā ar Vāciju, Slovākiju un Lietuvu Latviju pārstāvēs Nesprāgušās munīcijas neitralizēšanas vads, Militārās policijas vads, štāba virsnieki un nacionālais atbalsta elements.

Tomēr būtiskākās bija gan nacionālās diskusijas, gan diskusijas ES ietvaros par jaunā Lisabonas līguma izmaiņām attiecībā uz drošības un aizsardzības jautājumiem. Ar 2009.gada 1.decembri Lisabonas līguma stāšanās spēkā Eiropas drošības un aizsardzības politika kļuva par Kopējo drošības un Aizsardzības politiku (KDAP). Līguma mērķis ir veicināt saskaņotāku un vienotāku ES ārējo darbību, kā arī risināt līdzšinējos šķēršļus jaunu militāro spēju radīšanā un radīt efektīvāku mehānismu *hard power* un *soft power* instrumentu savietojamībai. KDAP paliks KĀDP (Kopējās ārējās un drošības politikas) neatņemama sastāvdaļa kā līdz šim, kas tiks īstenota starpvaldību sadarbības ceļā, paredzot pakāpenisku ES kopējās aizsardzības politikas izstrādi. ES joprojām varēs izmantot dalībvalstu piedāvātos civiltos un militāros resursus misijās ārpus ES robežām, lai nodrošinātu miera uzturēšanu, konfliktu novēršanu un starptautiskās drošības stiprināšanu saskaņā ar ANO principiem.

Šogad būtiska ietekme uz KDAP attīstību būs nākamajiem dalībvalstu lēmumiem par Lisabonas līgumā iekļauto jauno KDAP instrumentu praktisko īstenošanu, kā arī izmaiņām kas būs aktuālas pēc Eiropas ārējā darbības dienesta izveides.

Latvijas dalība starptautiskajās miera nodrošināšanas operācijās

2009.gadā atbalsts NATO vadītajai *ISAF* (*Starptautisko drošības atbalsta spēku*) misijai Afganistānā saglabāja savu prioritāro lomu Latvijas drošības politikā. Latvijas kontingenta lielums operācijā sasniedza maksimālo skaitu, kāds līdz šim ir bijis - 175 militārpersonas. Kontingenta pamatsastāvs ir izvietots Afganistānas ziemeļos – Meimanē (Fārjabas provincē). 34 karavīri Latvijas vadītās Operacionālās padomdevēju un sadarbības grupas (*OMLT*) sastāvā ir iesaistīti Afganistānas nacionālās armijas vienību apmācībā valsts austrumos.

Papildus esam aktīvi strādājuši, lai izveidotu un attīstītu nemilitāro kravu sauszemes tranzīta ceļu caur Krieviju, Kazahstānu un Uzbekistānu uz Afganistānu Starptautisko drošības atbalsta spēku (*ISAF*) apgādei. 2009.gada sākumā šī tranzīta ceļa izmantošanu uzsāka ASV. Vēloties piesaistīt *ISAF* valstis, 2009. gadā kopīgi ar Aizsardzības un Satiksmes ministrijām izstrādājām Vadošās valsts piedāvājumu, saskaņā ar kuru piedāvājam *ISAF* valstīm kravu nogādi uz Afganistānu pēc durvis-durvis principa. Mūsu interesēs ir panākt, lai iespējami vairāk *ISAF* valstu izmantotu šo tranzīta ceļu.

Latvijas dalība Eiropas Savienības civilās misijās

2009. gada aprīlī ES Tiesiskuma misija Kosovā (*EULEX Kosovo*) pasludināja pilnu operacionālo gatavību un informēja par izvērstu misijas klātbūtni visā Kosovos teritorijā.

⁵ ES Kaujas grupa tika dibināta 2004.gada jūlijā, kad ES Militārā komiteja apstiprināja ES kaujas grupu koncepciju. Tā paredz izveidot daudznacionālās kaujas vienības ar atbalsta elementiem, kuras būtu spējīgas 10 dienu laikā sākt militāro operāciju. Katra kaujas grupa sastāv no aptuveni 1500 karavīriem. Tā ir minimāli nepieciešamā kaujas vienība, kas spējīga patstāvīgi darboties operācijas rajonā.

EULEX Kosovo ir lielākā civilā misija Eiropas drošības un aizsardzības politikas ietvaros, kur piedalās vairāk nekā 1500 starptautiskie civilie eksperti. 2009.gadā Latvija dalību misijā turpināja ar 10 civilajiem ekspertiem – 4 policistiem, 2 robežsargiem, 3 kinologiem un vienu Ārlietu ministrijas pārstāvi. Ņemot vērā finansiālos apstākļus valstī, 2010.gadā dalību misijā Latvija saglabās tikai ar vienu civilo ekspertu (robežsargu – kinologu), kura dalības mandāts pagarināts līdz 2010.gada 12. oktobrim. Pārējie civilie eksperti atgriezās Latvijā pēc to dalības mandātu beigām 2009.gada otrajā pusē.

Bruņojuma kontrole

2009.gadā Latvijas vēstnieks ANO Ženēvā J. Mažeiks priekšsēdētāja kapacitātē vadīja ANO Atsevišķu konvencionālo ieroču konvencijas II Protokola par mīnu, maskētu mīnu un citu ierīču izmantošanas aizliegumu vai ierobežošanu Ekspertu sanākumi un tai sekojošo 11.ikgadējo Protokola dalībvalstu konferenci. J.Mažeika vadībā tika uzsāktas diskusijas par improvizētiem spridzekļiem (*improvised explosive devices*), kas vērtējams kā jauns saturisks pavērsiens konvencijas ietvaros. Iespējams, šādu diskusiju iznākums nākotnē varētu būt jauna juridiski saistoša dokumenta izstrāde. Improvizētie spridzekļi ir radījuši apdraudējumu arī Latvijas Nacionālo bruņoto spēku karavīriem misijās Irākā un Afganistānā, tādējādi to izplatības ierobežošana sniedz ieguldījumu arī Latvijas NBS karavīru drošības uzlabošanā. 2010.gadā ekspertu darbs Latvijas vadībā turpināsies, tai skaitā, improvizēto spridzekļu izplatības ierobežošanas jomā.

2009.gadā Latvija pievienojās šīs pašas konvencijas V protokolam par sprādzienbīstamām kara paliekām. Protokols Latvijai stāsies spēkā š.g. 16.martā.

Šis solis, kā arī apņemšanās vadīt II Protokola darbu, vērtējami kā nozīmīgs Latvijas ieguldījums šī ANO instrumenta universalizācijas veicināšanā un starptautisko humanitāro tiesību stiprināšanā.

2. Eiropas Savienība

Sadarbība ar Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomiskās zonas valstīm

Baltijas valstis un Ziemeļvalstis

2009.gadā veiksmīgi turpinājās triju Baltijas valstu sadarbība un aktīvs politiskais dialogs. Liela uzmanība tika pievērsta enerģētikas sektoram, īpaši - vienota enerģētikas tirgus izveidošanai Baltijā. Pasaulē ekonomiskās krīzes iespaidā notika intensīvas konsultācijas finanšu politikas un ekonomiskās stabilizācijas jomā. Ar kopīgiem pasākumiem visās trīs valstīs tika atzīmēta Baltijas ceļa 20. gadadiena.

Attīstījās arī valstu divpusējās attiecības, proti, ar Igauniju tika panākta vienošanās par kopīgu telpu nomu pārstāvniecību vajadzībām Ēģiptē, kā arī Latvijas un Igaunijas Ārlietu ministrijas iedibināja Tulkotāju balvu latviešu un igauņu valodu tulkiem. Lai veicinātu Latvijas uzņēmēju iesaistīšanos Lietuvas tirgū, uzlabotu konkurētspēju, sociālo atbildību un inovatīvus risinājumus, Latvijas vēstniecība sadarbībā ar Latvijas Tirdzniecības palātu Lietuvā arī 2009. gadā turpināja tradīciju uzņēmējiem piešķirt Nameja balvu.

2009.gadā darbību sekmīgi uzsāka Ziemeļu Ministru padomes koordinētās Ziemeļvalstu un Baltijas valstu sadarbības programmas uzņēmējdarbības, izglītības un kultūras, kā arī valsts administrācijas jomās 2009.-2013. gadu periodam.

Īstenojot Baltijas jūras valstu padomes (turpmāk - BJVP) 2008.gada samītā Rīgā pieņemto BJVP Reformas deklarāciju, 2009.gadā tika pieņemti jaunie pamatdokumenti (BJVP statūti, BJVP sekretariāta statūti, Trešo pušu iesaistes principi un vadlīnijas), likvidētas pastāvīgās BJVP darba grupas un uzsākts darbs pie jaunu ekspertu grupu izveides ar sasniedzamiem

rezultātiem, precīzi iezīmētiem uzdevumiem un laika ietvaru. 2009.gadā tika uzņemtas trīs jaunas BJVP novērotājvalstis - Baltkrievija, Spānija un Rumānija.

Gada laikā notika aktīva Latvijas un Dānijas, Somijas, Zviedrijas amatpersonu divpusējo vizīšu apmaiņa, kā arī regulārs politiskais dialogs Baltijas valstu un Ziemeļvalstu sadarbības formātu (NB-8, NB-6) ietvaros.

Ar Dāniju tika turpināta pieredzes apmaiņa un sadarbība atjaunojamo energoresursu un energoefektivitātes jautājumos, kā arī notika vairāki kopīgi projekti kultūras jomā. Arī dialogā ar Somiju īpaša uzmanība tika pievērsta enerģētikas, ekonomiskās sadarbības un kultūras jautājumiem.

Latvijas un Zviedrijas divpusējās sadarbības darba kārtībā dominēja finanšu un ekonomiskie jautājumi, proti, Zviedrija turpināja atbalstīt Latvijas valdības rīcību un centienus, stabilizējot ekonomisko situāciju. 2009.gada otrajā pusgadā saistībā ar Zviedrijas prezidentūru Eiropas Savienībā tika īstenots intensīvs Latvijas amatpersonu vizīšu grafiks uz Zviedriju. Prezidentūras kultūras programmā tika iekļauta Jaunā Rīgas teātra izrāde „Garā dzīve”, kuras pirmizrādi Stokholmā ar uzrunu atklāja ārlietu ministrs Māris Riekstiņš. Starpvalstu attiecības kultūras jomā stiprinās arī nozīmīgais Eiropas Kultūras galvaspilsētu projekts, jo Rīga un Zviedrijas ziemeļu pilsēta Ūmeo 2009.gadā tika pasludinātas par Eiropas 2014.gada kultūras galvaspilsētām.

2009.gada aprīlī sekmīgi noslēdzās pirmais posms (2004.-2009.gada periods) Norvēģijas valdības divpusējā un Eiropas Ekonomiskās Zonas finanšu instrumenta līdzfinansēto projektu ieviešanai Latvijā. Latvijas un Norvēģijas ciešā sadarbība izpaužas arī Afganistānā, kur 2009.gadā liela daļa Latvijas karavīru turpināja pildīt dienesta pienākumus Norvēģijas vadītajā Provinču atjaunošanas vienībā.

2009.gada jūlijā Īslandes Republika iesniedza pieteikumu dalībai Eiropas Savienībā. Latvija stingri atbalsta Īslandes pieteikuma tālāko virzību un pēc iespējas ātrāku pievienošanās ES sarunu sākšanu, ņemot vērā šis valsts gadsimtiem senās demokrātiskās tradīcijas un to, ka Īslande kā Eiropas Ekonomiskās Zonas un Šengenas līguma dalībvalsts jau šobrīd piemēro lielāko daļu no ES likumdošanas kopuma.

Centrālā un Rietumeiropa

2009.gadā Eiropā tika plaši atzīmēti 20.gadsimta vēstures notikumi, kas lielā mērā izšķīruši Eiropas valstu un to iedzīvotāju likteņus. Ministru prezidents Valdis Dombrovskis 26.-28.jūnijā par godu Dzelzs priekš kara krišanas 20.gadadienai apmeklēja svinīgos pasākumus Ungārijā, savukārt 1.septembrī devās uz Poliju, lai piedalītos 2.Pasaules kara 70. gadadienas piemiņas pasākumos Gdaņskā.

2009.gada 8. septembrī Saeimas priekšsēdētājs Gundars Daudze Francijas galvaspilsētā Parīzē piedalījās Baltijas ceļa 20. gadadienai veltītā konferencē "Baltijas ceļš: trīs valstis roku rokā. Igaunija, Latvija, Lietuva. 1989-2009" ("*La Voie balte: trois pays main dans la main. Estonie, Lettonie, Lituanie. 1989 – 2009*"), kuru organizēja Francijas Senāts sadarbībā ar Baltijas valstu vēstniecībām Francijā, kā arī 12.-14.oktobrī piedalījās Eiropas Parlamenta konferencē „Eiropa 70 gadus pēc Molotova – Ribentropa pakta”.

Valsts prezidents Valdis Zatlers 2009.gada 8.-10.novembrī apmeklēja Berlīnes Mūra krišanas 20. gadadienas svinības Berlīnē. Savukārt 16.-17.novembrī G. Daudze apmeklēja Samta revolūcijas 20.gadadienas atceres pasākumus Čehijā, uzstājoties Centrālās un Austrumeiropas valstu parlamentu priekšsēdētāju konferencē „Izklūšana no važām” ("*Out of the Fetters*").

Paralēli aktīvi tika turpināts darbs pie tradicionālo divpusējo attiecību padziļināšanas ar reģiona valstīm, kā arī uzturēts konsultāciju process aktuālajos ES un NATO jautājumos. Tika turpinātas tradicionālās ikgadējās Baltijas valstu un Vācijas ārlietu ministru (3+1) konsultācijas, kas 2009.gada 15.maijā tika organizētas Klaipēdā (2008.gadā – Rīgā).

Sadarbība ar Vāciju 3+1 formātā tiek aktīvi veidota arī Ārlietu ministriju politisko direktoru un ES direktoru līmenī, kā arī divpusēji.

2009.gadā tika turpinātas arī savulaik Latvijas iniciētās Baltijas valstu un Beniluksa (Beļģijas, Nīderlandes un Luksemburgas) ārlietu ministru regulārās tikšanās, kuras paver plašākas konsultāciju iespējas ES mazo un vidējo valstu kopīgu interešu pārstāvības sekmēšanai. 2009. gadā notika divas Baltijas un Beniluksa valstu ārlietu ministru neformālās tikšanās: 26. aprīlī Luksemburgā un 12.-13. oktobrī Viļņā.

2009.gadā Latvija turpināja paplašināt savu diplomātisko pārstāvību Eiropas valstīs. 16.februārī tika akreditēts pirmais Latvijas Republikas rezidējošais vēstnieks Slovēnijas Republikā Juris Poikāns, savukārt 12.martā tika akreditēts pirmais (nerezidējošais) Latvijas Republikas vēstnieks Monako Jānis Kārklīšs.

Eiropas Savienības jautājumi

Latvijas viedokļa Eiropas Savienības jautājumus koordinēšana

Lai nodrošinātu Latvijas viedokļa starpnozaru vienotību un savstarpējo atbilstību dažādos Eiropas Savienības lēmumu pieņemšanas posmos, 2009.gadā tika pastāvīgi koordinēts Latvijas viedoklis gatavojoties ministru sanāksmēm un veidojot instrukcijas uz vēstnieku sanāksmēm. Gada laikā ir notikušas 27 Vecāko amatpersonu sanāksmes ES jautājumos, nodrošinot regulāru diskusiju par aktuālajiem ES jautājumiem visos jautājuma izskatīšanas un izlemšanas posmos nacionālā līmenī, kā arī tika sagatavota Latvijas dalība četrās formālajās un trīs neformālajās Eiropadomes sanāksmēs.

Prioritāšu definēšana Eiropas Savienības jautājumos

Divas reizes gadā – 2009.gada janvārī un jūlijā, sagatavojot informatīvo ziņojumu Saeimai par valdības paveikto un iecerēto turpmāko rīcību ES jautājumos, tika apkopota un atspoguļota Latvijai būtisko Eiropas Savienības likumdošanas iniciatīvu virzība. Tāpat tika noteikti Latvijai prioritārie jautājumi, kuros Latvijas nacionālo interešu pārstāvībai 2009.gadā būtu pievēršama īpaša uzmanība, proti: Lisabonas līgums un tā ieviešana, Lisabonas stratēģija pēc 2010.gada, ES Kohēzijas politika, klimata pārmaiņu samazināšanas pasākumi, tajā skaitā, oglekļa noplūdei pakļauto nozaru noteikšana, kā arī citi jautājumi.

Eiropas Savienības lietu koordinācijas sistēmas pilnveidošana

2009.gada 3.februārī tika pieņemti tiesību akti, lai pilnveidotu Eiropas Savienības lietu koordinācijas sistēmu:

- Ministru kabineta 2009.gada 3.februāra noteikumi Nr.96 „Kārtība, kādā izstrādā, saskaņo, apstiprina un aktualizē Latvijas Republikas nacionālās pozīcijas Eiropas Savienības jautājumos”;
- Ministru kabineta 2009.gada 3.februāra instrukcija Nr.4 „Latvijas Republikas nacionālo pozīciju Eiropas Savienības jautājumos un ar tām saistīto instrukciju izstrādes un informācijas aprites kārtība”.

Gatavošanās Latvijas prezidentūrai Eiropas Savienības Padomē 2015.gadā

2009. gada 15.decembrī Ministru Kabinetā tika apstiprināts informatīvais ziņojums un tam pievienotais Rīcības plāns „Par Latvijas gatavošanos Prezidentūrai Eiropas Savienības Padomē 2015.gadā”. Tā galvenie aspekti ir institucionālais ietvars un lēmumu pieņemšana; personāla plānošana, atlase un apmācība; Prezidentūras darba programma; loģistika; kultūras programma un komunikācija, kā arī Prezidentūras budžets. Latvija īsteno savu prezidentūru, veidojot trio kopā ar Itāliju un Luksemburgu.

2009. gada 8. septembrī Itālijas ārlietu ministra Franko Fratīni darba vizītes Latvijā ietvaros tika parakstīts Latvijas un Itālijas Ārlietu ministriju Saprāšanās memorands. Dokuments paredz abu valstu ārlietu dienestu ciešāku sadarbību, konsultācijas, ekspertu apmaiņu, kopēju mācību iespējas, kā arī ir vērsts uz sadarbības intensificēšanu, gatavojoties prezidentūrai Eiropas Savienības Padomē 2014.-2015. gadā.

Lisabonas līguma ratifikācija un ar to saistītie institucionālie jautājumi

2009. gadā tika pabeigta Lisabonas līguma ratifikācija un 1. decembrī šis līgums stājās spēkā. Būtiskākās līguma izmaiņas ir saistītas ar Eiropas Savienības ārējo darbību, nosakot, ka kopējā ārpolitikā un drošības politikā tiek integrētas arī tirdzniecības politika, attīstības sadarbības politika un humanitārā palīdzība. Līgums paredz ES Ārējās darbības dienesta izveidi (EĀDD).

Eiropas Parlamenta vēlēšanas un to rezultāti Latvijā

2009.gadā laikā no 4.–7.junijam visās Eiropas dalībvalstīs notika Eiropas Parlamenta deputātu vēlēšanas, lai izraudzītos pārstāvjus Eiropas Parlamenta sasaukumam no 2009. līdz 2014.gadam. Eiropas Parlamentā no pašreizējām 27 dalībvalstīm ir ievēlēti 736 deputāti. Katras valsts deputātu vietu skaits Eiropas Parlamentā noteikts atbilstoši iedzīvotāju skaitam, no kurām Latvijai ir 8 deputātu vietas.Latvijā Eiropas Parlamenta vēlēšanas notika 6.jūnijā, un saskaņā ar to rezultātiem tika ievēlēti 8 Latvijas deputāti: Ivars Godmanis, Sandra Kalniete, Arturs Krišjānis Kariņš, Aleksandrs Mirskis, Alfrēds Rubiks, Inese Vaidere, Roberts Zīle un Tatjana Ždanoka.

Eiropas Savienības Stratēģija Baltijas jūras reģionam

2009.gada 10.jūnijā Eiropas Komisija (EK) pieņēma Paziņojumu par Eiropas Savienības Stratēģiju Baltijas jūras reģionam, kā arī tās Rīcības plāna projektu. Eiropas Savienības Zviedrijas prezidentūras laikā 2009.gada 30.oktobra Eiropadome apstiprināja Stratēģiju un aicināja ieinteresētos partnerus nekavējoties uzsākt tās īstenošanu. Eiropas Savienības Stratēģija Baltijas jūras reģionam ir pirmā Eiropas Savienības iekšējā ilgtermiņa stratēģija Eiropas makroreģionam, kuras pamatā ir integrēta pieeja ES politiku īstenošanai reģionā.

Lai nodrošinātu Latvijas iesaisti Stratēģijas Rīcības plāna īstenošanā, Ārlietu ministrija pilda Stratēģijas nacionālā koordinatora funkcijas un vada ar Ministru kabineta 2009.gada 18.augusta rīkojumu izveidoto darba grupu, kurā piedalās visas nozaru ministrijas un Latvijas Darba devēju konfederācija. Saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 18.augustā apstiprināto nacionālo pozīciju par Latvijas iesaisti katrā Rīcības plāna prioritātē ir atbildīga konkrēta nozares ministrija. Ministrijām dialogā ar sociālajiem partneriem ir jāapzina un jāvirza īstenošanai Rīcības plāna ietvaros Latvijai nozīmīgus reģionālus sadarbības projektus attiecīgās nozares griezumā.

Latvija kopā ar Dāniju ir uzņēmusies Baltijas jūras reģiona līmenī koordinēt sadarbību Stratēģijas Rīcības plāna 10.prioritātes ietvaros, kas paredz enerģētikas tirgus pieejamības, efektivitātes un drošības paaugstināšanu.

Eiropas Savienības budžeta pārskats

Lai vienotos par Latvijas prioritātēm un nacionālajām interesēm Eiropas Savienības budžeta pārskatīšanā, no 2009.gada marta līdz oktobrim Ārlietu ministrija rīkoja apspriedes ar nozaru ministriju pārstāvjiem, sociālajiem partneriem un nevalstiskajām organizācijām. 2009.gada 14.jūlijā un 9.septembrī notika sanāksmes arī ar sociālajiem partneriem un nevalstiskajām organizācijām. Diskusiju rezultātā un ciešā sadarbībā ar nozaru ministriju ekspertiem tika sagatavota un 2009.gada 13.oktobra MK sēdē apstiprināta Latvijas nacionālā pozīcija par ES budžeta pārskatīšanu. Pozīcijā formulētas Latvijas prioritārās ES politikas un jomas ES

budžeta pārskatīšanas procesā - Kohēzijas politika, Kopējā lauksaimniecības politika, enerģētika, kā arī ES loma pasaulē.

Apstiprinātā pozīcija kalpo par pamatu Latvijas interešu formulēšanai un aizstāvēšanai turpmākajās debatēs par ES budžeta pārskatīšanu, kā arī Latvijas viedokļa sagatavošanai par nākamo Finanšu ietvaru 2014.-2020.gadam.

Eiropas Savienības paplašināšanās

Eiropas Savienības paplašināšanās politikā ir ietvertas Rietumbalkānu valstis (Albānija, Bosnija un Hercegovina, Horvātija, Kosova, Bijusī Dienvidslāvijas Republika Maķedonija, Melnkalne, Serbija), Turcija un Īslande. 2009. gadā oficiālu pieteikumu dalībai Eiropas Savienībā iesniedza Albānija (28. aprīlī), Īslande (16. jūlijā) un Serbija (22. decembrī).

2009. gada decembrī uzsāka darbu Padomes darba grupa Horvātijas pievienošanās ES līguma sagatavošanai.

Latvija atbalsta tālāku ES paplašināšanos, balstoties uz individuālu pieeju un dalības ES kritēriju izpildi. 2009. gadā Ministru kabinets apstiprināja Latvijas nacionālās pozīcijas par 2 Turcijas ES pievienošanās sarunu sadaļu atvēršanu, kā arī pozīcijas par 7 Horvātijas pievienošanās sarunu sadaļu provizorisku slēgšanu. Tāpat tika apstiprinātas pozīcijas par Albānijas un Īslandes pieteikumu dalībai ES nodošanu Eiropas Komisijai viedokļa sagatavošanai.

Latviešu valodas kā oficiālās Eiropas Savienības valodas stiprināšana

Ārlietu ministrija 2009.gadā turpināja uzturēt aktīvu dialogu ar Eiropas Savienības iestādēm gan politiskajā, gan ekspertu līmenī.

2009.gada 16.oktobrī Ārlietu ministrija sadarbībā ar Valsts valodas centru, Latvijas Zinātņu akadēmijas Terminoloģijas komisiju un Eiropas Komisijas pārstāvniecību Latvijā rīkoja konferenci "Latviešu valoda Eiropas Savienībā – izstrādājot vienotu terminoloģiju". Konferencē mērķis - veicināt ES tulkošanas dienestu darbinieku un nozares speciālistu sadarbību terminu resursu izstrādē, lai uzlabotu ES tiesību aktu kvalitāti latviešu valodā, kā arī izprast ES iekšējo procesu ES tiesību aktu tulkošanas un terminoloģijas jomā. Tādējādi tika turpināts 2008. gadā konferencē "Latviešu valoda Eiropas Savienībā – daudzvalodības praktiskā pieredze" aizsāktais darbs. Konferencē piedalījās ES iestāžu tulkošanas dienestu pārstāvji, Latvijas institūciju eksperti, valodnieki, mācībspēki un studenti. Rezultātā tika izstrādātas rekomendācijas tulku, ekspertu un valodnieku sadarbībai vienotas Latviešu valodas terminoloģijas ES tiesību aktos izstrādē.

3. Ekonomisko sakaru veicināšana

2009.gadā Ekonomisko attiecību un attīstības sadarbības politikas departaments, īstenojot Latvijas ārējo ekonomisko politiku, strādāja pie ārvalstu investīciju piesaistes, eksporta veicināšanas un uzņēmēju interešu aizstāvības ārvalstīs, kā arī pie Latvijas interesēm atbilstošas tirdzniecības līgumtiesiskās bāzes izveides.

2009.gada oktobrī – decembrī notika Ārlietu ministrijas sadarbībā ar Latvijas Darba Devēju Konfederāciju rīkotais apaļā galda diskusiju cikls „*Ārlietu dienests Latvijas eksportam. Uzņēmēju tikšanās ar Latvijas vēstniekiem*“. Diskusiju cikla mērķis bija atrast konkrētus risinājumus Latvijas uzņēmumu eksporta apjomu palielināšanai un tirgu paplašināšanai, izmantojot Latvijas ārlietu dienesta atbalsta iespējas.

Uzņēmēju interešu veicināšanai ārvalstīs Valsts prezidentu 2009.gada valsts vizītēs Igaunijā, Azerbaidžānā, Armēnijā un Gruzijā pavadīja Latvijas uzņēmēju delegācijas. Notika Latvijas – Baltkrievijas, Latvijas – Gruzijas, Latvijas – Azerbaidžānas, Latvijas – Uzbekistānas un

Latvijas – Krievijas starpvaldību komisiju sanāksmes, kurās tika meklēti risinājumi dažādu šķēršļu novēršanai divpusējās ekonomiskajās attiecībās.

2009.gada aprīlī notika ārlietu ministra oficiālā vizīte Azerbaidžānā ar pavadošo uzņēmēju delegāciju. Vizītes laikā notika uzņēmēju tikšanās valdības līmenī, kā arī biznesa forums un Latvijas pārtikas rūpniecības produkcijas prezentācija-degustācija.

2009.gada novembrī notika ārlietu ministra oficiālā vizīte Kuveitas Valstī un Apvienotajos Arābu Emirātos. Ministru pavadīja uzņēmēju delegācija.

2009.gada novembrī norisinājās Ārlietu ministrijas organizēta konference „Energoefektivitāte un atjaunojamā enerģija Austrumu partnerības valstīm”. Šī konference bija viens no pasākumiem ES Austrumu partnerības iniciatīvas ietvaros, lai stiprinātu un padziļinātu attiecības ar ES kaimiņvalstīm Austrumeiropā, t.i. Armēniju, Azerbaidžānu, Gruziju, Baltkrieviju, Ukrainu un Moldovu.

2009.gada septembrī sadarbībā ar LIAA notika ANO sekretariāta Iepirkuma nodaļas (UNPD) piegādātāju informēšanas un reģistrēšanas seminārs.

Starptautiskā tirdzniecība un investīcijas

Investīciju līgumtiesiskās bāzes paplašināšanas jomā progress tika panākts sarunās ar Kanādu, kā rezultātā 2009.gada 5.maijā tika parakstīts Latvijas un Kanādas investīciju veicināšanas un aizsardzības līgums, kas aizstās līdzšinējo, 1995.gada 26.aprīlī noslēgto līgumu. Jaunais līgums novērsīs juridiskās neskaidrības līgumtiesiskajās attiecībās starp Latviju un Kanādu investīciju jomā, kas bija radušās, Latvijai iestājoties Eiropas Savienībā. 2009.gada 29.oktobrī Saeima ratificēja minēto līgumu.

Bez tam 2009.gadā Ārlietu ministrija strādāja pie divpusējo investīciju veicināšanas un aizsardzības līgumu noslēgšanas ar Albāniju, Apvienotajiem Arābu Emirātiem, Bosniju un Hercegovinu, Indiju, Krieviju, Tadžikistānu un Turkmenistānu.

2009.gada marta Eiropadome apstiprināja Eiropas Komisijas izstrādāto Otro stratēģisko enerģētikas pārskatu – ES Enerģētiskās drošības un solidaritātes rīcības plānu, kur viena no prioritātēm ir risinājumu meklēšana Baltijas valstu enerģētiskās drošības uzlabošanai, t.i. Baltijas enerģētikas tirgus starpsavienojumu plāna (BETSP) izstrāde. Ārlietu ministrijas eksperti piedalījās Augsta līmeņa darba grupā, kas izstrādāja BETSP, un grupas darba rezultātā 2009.gada 17.jūnijā tika parakstīts Saprašanās memorands, ar kuru tiek apstiprināts BETSP. Plāns paredz kopīga Baltijas elektroenerģijas tirgus izveidi un elektrības starpsavienojumu izbūvi uz citām Eiropas Savienības dalībvalstīm. Tā ieviešana mazinās Baltijas valstu izolētību no kopējā Eiropas enerģētikas tirgus un uzlabos energoapgādes drošību reģionā.

Pēc Saprašanās memoranda parakstīšanas ir uzsākta konsekventa BETSP īstenošana. Ar mērķi uzraudzīt plāna ieviešanu tiek turpināts Augsta līmeņa darba grupas darbs. Vienlaikus tiek meklēti risinājumi gāzes piegāžu drošības uzlabošanai reģionā.

Lai veicinātu enerģētikas infrastruktūras attīstību ekonomiskās krīzes laikā 2009.gada 18.decembrī TEN-E Finanšu komiteja pieņēma lēmumu par līdzfinansējuma piešķiršanu enerģētikas projektiem Eiropas ekonomikas atveseļošanas programmas ietvaros. Arī divi Latvijas iesniegtie projekti saņēma līdzfinansējumu: 44 milj. eiro tika piešķirti a/s Latvenergo Kurzemes pārvades sistēmas stiprināšanai un 10 milj. eiro – a/s Latvijas Gāze reversās gāzes apgādes attīstīšanai starp Latviju un Lietuvu.

Pārskata periodā Ārlietu ministrija strādāja pie tā, lai tiktu ievērotas Latvijas intereses Eiropas Komisijas sarunās ar Norvēģiju, Islandi un Lihtenšteinu par finansējuma piešķiršanu Eiropas Savienības dalībvalstīm ar mērķi mazināt sociālās un ekonomiskās atšķirības Eiropas Ekonomikas zonā (EEZ) laika posmā pēc 2009.gada 1.maija. 2009.gada beigās tika panākta vienošanās starp Eiropas Komisiju un Norvēģiju, Islandi un Lihtenšteinu par EEZ un

Norvēģijas finanšu instrumentiem laika posmam no 2009. līdz 2014.gadam. Finanšu instrumentu saņēmējvalstis būs 12 ES dalībvalstis, t.sk. Latvija. Vienošanās vēl jāapstiprina ES dalībvalstīm.

2009.gada pavasarī uzsāktā ES Austrumu partnerības iniciatīva veicināja ES tirdzniecības attiecību padziļināšanu ar Latvijai nozīmīgiem tirdzniecības partneriem ES kaimiņvalstīs. 2009.gadā turpinājās darbs pie ES-Ukrainas brīvās tirdzniecības telpas izveides, tika pabeigta izpēte par Gruzijas, Armēnijas un Moldovas gatavību uzsākt sarunas par brīvās tirdzniecības telpu ar ES un 2009.gada beigās ES dalībvalstis vienojās par sarunu direktīvām par ES – Gruzijas, ES – Armēnijas un ES – Azerbaidžānas asociācijas līgumiem, kas ietver ES - Gruzijas un ES – Armēnijas padziļinātus un visaptverošus brīvās tirdzniecības līgumus un iespēju uzsākt sarunas par ES – Azerbaidžānas padziļinātu un visaptverošu brīvās tirdzniecības līgumu pēc tam, kad Azerbaidžāna būs iestājusies Pasaules Tirdzniecības organizācijā (PTO).

2009.gadā turpinājās PTO paplašināšanās process ar tādiem Latvijai svarīgiem tirdzniecības partneriem kā Azerbaidžāna, Kazahstāna, Krievija, Uzbekistāna u.c. Eiropas Komisija turpināja strādāt pie kompromisa panākšanas Latvijai būtiskajos jautājumos: risinājumu attiecībā uz Krievijas piemērotajām eksporta nodevām koksnei un Krievijas diskriminējošo dzelzceļa tarifu politiku. Gada beigās Krievijas virzība uz PTO ievērojami palēninājās, ņemot vērā Krievijas-Baltkrievijas-Kazahstānas muitas ūnijas izveidi. Ārlietu ministrija iesaistījās tirdzniecības politikas aspektu skaidrošanā saistībā ar jauno muitas ūniju.

2009.gadā Ārlietu ministrija turpināja sadarbību ar Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizāciju (*OECD*), paužot nemainīgu Latvijas interesi nākotnē kļūt par pilntiesīgu *OECD* dalībvalsti. Sadarbība īpaši tika izvērstā *OECD* instrumentu ietvaros, tādejādi demonstrējot Latvijas nozaru ekspertu spēju dot ieguldījumu *OECD* darbā. 2009.gadā Latvija pievienojās *OECD* Investīciju brīvības projektam, kur par Latvijas dalību atbild Ārlietu ministrija, un ieguva novērotāja valsts statusu *OECD* Informātikas, datoru un komunikāciju politikas komitejā (*ICCP*), par kuru atbild Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija.

Ārlietu ministrija un tās vēstniecību tīkls 2009.gadā iesaistījās Latvijas ekonomiskās situācijas un valdības pieņemto pasākumu skaidrošanā ārvalstu sadarbības partneriem, ārvalstu institūcijām un starptautiskajiem aizdevējiem. Tāpat Ekonomisko attiecību un attīstības sadarbības politikas departamenta eksperti piedalījās Latvijas ministru prezidenta Augsta līmeņa padomdevējas grupas darba organizēšanā un informatīvo materiālu apkopošanā par citu pasaules attīstīto valstu pieredzi finanšu krīzes seku pārvarēšanā.

4.Attiecības ar trešajām valstīm

ASV

2009.gadā Latvijas un ASV attiecībās galvenā uzmanība tika pievērsta kontaktu veidošanai un nostiprināšanai ar jaunā ASV prezidenta B.Obamas administrāciju. Veiksmīgi tika turpināta militāri stratēģiskā sadarbība. Transatlantiskā dialoga ietvaros notika ES un ASV neformālais samits Prāgā 2009.gada 5.maijā, kurā ES līderiem un, t.sk., Latvijas prezidentam V.Zatleram un ārlietu ministram M.Riekstiņam, bija iespēja tikties ar ASV prezidentu B.Obamu un ASV valsts sekretāri H.Klintoni.

Latvijas prezidents V.Zatlers darba vizītē apmeklēja ASV, uzturoties Vašingtonā un Sietlā no 2009.gada 14.-19.maijam. Kopīgā Baltijas reģiona formātā notika Latvijas prezidenta V.Zatlera un Igaunijas prezidenta T.Ilvesa tikšanās ar ASV Valsts sekretāri H.Klintoni Berlīnē 2009.gada 8.novembrī, kā arī Baltijas valstu ārlietu ministru tikšanās ar ASV Valsts departamenta sekretāra vietnieku B.Bārnsu Ņujorkā 2009.gada 25.septembrī.

2009.gada 30.jūnijā ASV senators Dž.Voinovičs darba vizīte apmeklēja Latviju.

2009.gada 13.-16.jūlijā veiksmīgi tika realizēta Ārlietu ministra M.Riekstiņa vizīte uz ASV, kuras laikā notika tikšanās ar ASV Valsts sekretāri H.Klintoni.

Notikušas arī vairākas nozaru ministru līmeņa konsultācijas ASV, piemēram, aizsardzības ministra I. Lieģa vizīte ASV, kuras laikā notika tikšanās ar ASV aizsardzības sekretāru R. Geitsu.

Latvija uzņēmusi jaunās ASV administrācijas pārstāvjus vizītē Latvijā – notikušas ASV valsts sekretāres palīga Eiropas un Eirāzijas lietās F.Gordona vizīte Latvijā 2009.gada 12.augustā, kā arī ASV valsts sekretāres palīga vietnieces Eiropas un Eirāzijas lietās P.Kvanrudes vizīte Latvijā 2009.gada 2.decembrī.

Tika turpināts e-Pine (*Enhanced Partnership in Northern Europe*) formāts, kura ietvaros Ārlietu ministrijas politiskais direktors P.Ustubs piedalījās e-Pine sesijā Vašingtonā 2009.gada 5.novembrī.

Attiecīgi tika turpināts arī politisko konsultāciju formāts valsts sekretāram A. Teikmanim noturot politiskās konsultācijas Vašingtonā 2009.gada 12.-13.maijā.

2009.gada 25.augustā Latvijā tika akreditēta jaunā ASV ārkārtējā un pilnvarotā vēstniece Džūdiņa Gārbere.

Kanāda

2009.gadā turpinājās sadarbība ar Kanādu, pirmo reizi Latvijā uzņemot Kanādas starptautiskās tirdzniecības un Āzijas-Klusā okeāna sadarbības ministru Stokvelu Deju. Lai risinātu politisko dialogu un sadarbību starptautiskajās organizācijās, Latvijas ārlietu ministrs Māris Riekstiņš tikās ar Kanādas ārlietu ministru Lourensu Kanonu ANO Ģenerālās Asamblejas 64. sesijas ietvaros. 2009.gada 2.novembrī Otavā notika Latvijas – Kanādas drošības politikas konsultācijas.

Latīņamerika

2009.gada 20.maijā tika nodibinātas diplomātiskās attiecības starp Latviju un Surinamu, tādējādi turpinot padziļināt Latvijas divpusējo attiecību attīstīšanu ar Latīņamerikas un Karību reģiona valstīm. 2010.gada 9.oktobrī Rīgā notika otrās Latvijas un Brazīlijas politiskās konsultācijas.

Krievija

Latvijas un Krievijas attiecībās 2009.gadu var raksturot kā konstruktīvu dialogu par divpusējās sadarbības attīstību.

5. martā Maskavā norisinājās kārtējās Latvijas un Krievijas Ārlietu ministriju politiskās konsultācijas. Savukārt, Latvijas un Krievijas Starpvaldību komisijas (SVK) līdzpriekšsēdētāji - Latvijas ekonomikas ministrs A.Kampars un Krievijas transporta ministrs I.Ļevitins tikās 25. jūnijā Sanktpēterburgā. 28. jūlijā Rīgā sanāca SVK darba grupas. 29. jūlijā notika SVK trešā sēde, kuras dienas kārtībā bija iekļauti jautājumi par sadarbību ekonomikas, transporta un tranzīta jomās, pārvietoto kultūrvēsturisko vērtību jomā un jautājums par demarkācijas komisijas darba uzsākšanu. Tika panākta vienošanās par jaunas darba grupas izveidošanu SVK ietvaros, kuras kompetencē papildus sadarbības veicināšanai starp abu valstu reģioniem būs jautājumi arī par pierobežas sadarbības attīstību. Īpaša uzmanība SVK sēdē tika veltīta divpusējās līgumtiesiskās bāzes pilnveidošanai - līgumprojektiem par izvairīšanos no nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu attiecībā uz ienākuma un kapitāla nodokļiem, ka arī investīciju veicināšanas un aizsardzības līgumam un līgumiem par sadarbību tūrismā, vides aizsardzībā un tādās nozīmīgās jomās kā sociālā drošība, robežas šķērsošana, vīzu režīma atvieglošana Latvijas un Krievijas pierobežas teritorijas iedzīvotājiem un dzelzceļa satiksme.

2009. gada laikā notika ekspertu konsultācijas par Latvijas un Krievijas pierobežas teritoriju iedzīvotāju savstarpējo braucienu vienkāršošanas vienošanās projektu, Latvijas-Krievijas valsts robežas šķērsošanas vietām projektu, sociālās drošības sadarbības līguma piemērošanas kārtības vienošanās projektu un dubuļpilsonības jautājumu Latvijas – Krievijas darba grupas cīņai pret nelegālo migrāciju ietvaros.

23. septembrī notika Latvijas un Krievijas robežas demarkācijas komisijas sēde, bet 24. septembrī - konsultācijas par Latvijas Republikas valdības, Baltkrievijas Republikas valdības un Krievijas Federācijas valdības vienošanās par Latvijas Republikas, Baltkrievijas Republikas un Krievijas Federācijas valstu robežu krustpunkta noteikšanu.

Latvijas Ārlietu ministrijas pārstāvji seko līdzi Eiropas Savienības un Krievijas Federācijas dažādiem konsultāciju formātiem.

18. novembrī Zviedrijā, Stokholmā notika Eiropas Savienības un Krievijas Federācijas vadītāju tikšanās, kuras laikā tika pārrunāta ES un Krievijas sadarbība. Latvijai, kā Krievijas kaimiņvalstij īpaši nozīmīga bija samita ietvaros parakstītā Finansēšanas vienošanās piecām ES – Krievijas pārrobežu sadarbības programmām, tai skaitā pārrobežu sadarbības programmai "Igaunija – Latvija – Krievija". Vienošanās parakstīšana ļaus īstenot dažādu jomu sadarbības projektus starp Latvijas, Igaunijas un Krievijas pierobežu reģioniem, sekmējot gan reģionu sociālekonomisko attīstību, gan veicinot kontaktus kultūras, izglītības un citās jomās starp šo reģionu iedzīvotājiem.

Austrumeiropa un Centrālāzija

7. maijā Prāgā notika Austrumu partnerības inaugurācijas samits. Izveidojot Austrumu partnerību, tika iezīmēts jauns posms ES attiecībās ar kaimiņvalstīm Austrumeiropā un Dienvidkaukāzā - Armēniju, Azerbaidžānu, Baltkrieviju, Gruziju, Moldovu un Ukrainu. Uzsākot Austrumu partnerības īstenošanu, tika izveidotas četras daudzpusējās tematiskās platformas un apstiprināti šo platformu rīcības plāni. 8. decembrī notika pirmā kopīgā ES un Partnerības valstu ārlietu ministru sanāksme. Latvijas Ārlietu ministrija 26. novembrī sarīkoja konferenci "Energoefektivitāte un atjaunojamā enerģija Austrumu partnerības valstīs", kurā piedalījās vairāk kā 20 dalībnieki no Partnerības valstīm, Eiropas Komisijas un Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas (ERAB) pārstāvji, kā arī vairāk kā 100 dažādu Latvijas institūciju, pašvaldību un uzņēmumu pārstāvji.

ES turpināja īstenot savu Stratēģiju Centrālāzijai, īpašu uzmanību pievēršot Centrālāzijas valstu individuālajām prioritātēm. Latvijas vēstniecība Uzbekistānā, kā vietējais ES Izglītības iniciatīvas koordinators, sarīkoja semināru par ES izglītības programmām Centrālāzijai.

Āzijas, Āfrikas un Okeānijas valstis

2009.gada Latvija turpināja paplašināt sadarbību ar pasaulē ekonomiski visstraujāk pieaugošo reģionu - Āziju, akcentējot politisko dialogu, sadarbību ekonomikā, izglītībā, kultūrā. Sadarbībā ar reģiona vēstniecībām notikuši vairāki kultūras pasākumi.

Latvijas intereses Āzijā īsteno divas vēstniecības - Japānā un Ķīnas Tautas Republikā. Pirmo reizi divpusējo diplomātisko attiecību vēsturē tika akreditēti nerezidējošie vēstnieki Vjetnamā un Mongolijā, ar rezidences vietu Pekinā. 2009.gadā Latvijā tika akreditēti Mongolijas, Japānas, Indijas un Pakistānas vēstnieki.

Latvija izmantoja iespējas, ko sniedza Āzijas un Eiropas tikšanās (*ASEM*) forums, organizējot augsta līmeņa divpusējās tikšanās ar Ķīnas, Indonēzijas, Taizemes un Vjetnamas valstu amatpersonām.

2009.gadā turpinājās darbs pie ceļošanas atvieglojumu veicināšana ar valstīm, kurās ir Latvijas tūrisma un biznesa intereses. Kopš 2009. gada 4. marta ir spēkā Latvijas Republikas valdības un Jaunzēlandes valdības līgums par Darba brīvdienu shēmu (Working Holiday Scheme).

Turpinājās darbs pie Goda konsulu tīkla paplašināšanas reģiona valstīs, 2009. gadā darbu uzsāka Goda konsuli Čennaijā (Indijā), Kernsā un Brisbenā (Austrālija).

Latvija turpināja politisko dialogu un ekonomiskās sadarbības paplašināšanu ar Ķīnu, ko apliecina augsta līmeņa vizīšu apmaiņa. 2009. gada aprīlī Rīgā notika ĶKP CK Starptautiskā departamenta viceministra Čena Fensjana vizīte. Laikā no 2009. gada 31. augusta - 2. septembrim Latviju oficiālā vizīte apmeklēja ĶTR premjerministra vietnieks Huejs Ljanju. Savukārt 2009. gada septembrī Valsts prezidents Valdis Zatlers piedalījās ikgadējā Pasaulē ekonomikas forumā Dalianā („vasaras Davosā”) un tikās ar ĶTR premjerministru Venu Dzjabao.

Lai nostiprinātu divpusējās attiecības un veicinātu ekonomisko dialogu ar Korejas Republiku un Japānu, 2009. janvārī notika Ministru prezidenta Ivara Godmaņa vizīte Korejas Republikā un Japānā. 2009. gada martā oficiālā vizīte Japānu apmeklēja Saeimas priekšsēdētājs Gundars Daudze. Savukārt 2009. gada oktobrī notika Japānas parlamenta Augšpalātas spīkera Satsuki Edas atbildes vizīte Latvijā.

Tāpat 2009. gadā tika paplašināta sadarbība starp Latvijas un Pakistānas ārlietu ministrijām, organizējot pirmās politiskās konsultācijas Rīgā, 2009. gada februārī.

2009. gadā Latvija turpināja attīstīt divpusējās attiecības ar Āfrikas kontinenta valstīm. 2009. gada oktobrī reģionālās vizītes ietvaros Latviju darba vizītē apmeklēja Dienvidāfrikas Republikas Starptautisko attiecību un sadarbības ministra vietniece Sjūzena van der Merve. Savukārt 2009. gada 30. oktobrī un 1. novembrī Marokas uzņēmēji pētīja sadarbības iespējas ekonomiskajā jomā.

Tuvo austrumu reģions

2009. gada laikā notika intensīvs darbs pie dialoga ar Tuvu austrumu reģiona valstīm veidošanas, vienlaikus liekot uzvaru uz divpusējā politiskā dialoga un ekonomisko interešu lobēšanu, kā arī Latvijas atpazīstamības veicināšanas. Ārlietu ministrija ir strādājusi pie līgumtiesiskās bāzes paplašināšanas ar arābu valstīm, piemēram, gaisa satiksmes līgumu noslēgšana ar Jordānijas Hašemītu Karalisti un Libānas Republiku.

Latvijas intereses Tuvajos austrumos īsteno divas vēstniecības – Ēģiptes Arābu Republikā un Izraēlas Valstī. Pirmo reizi divpusējo diplomātisko attiecību vēsturē tika akreditēti nerezidējošie vēstnieki, Jordānijas Hašemītu Karalistē ar rezidences vietu Kairā. 2009. gadā Latvijā tika akreditēti Jordānijas un Ēģiptes vēstnieki.

Lai stiprinātu un attīstītu divpusējās attiecības ar reģiona valstīm, Latvija izmanto arī starptautiskos formātus. 2009. gada martā ārlietu ministrs Māris Riekstiņš piedalījās starptautiskajā konferencē Gazas sektora rekonstrukcijas atbalstam.

2009. gada 25. septembrī Ņujorkā ANO Ģenerālās asamblejas ietvaros ārlietu ministrs Māris Riekstiņš tikšanās ar Izraēlas ārlietu ministru Avigdorū Libermanu. Ņujorkā notika arī Valsts prezidenta Valda Zatlera tikšanās ar Palestīniešu pašpārvaldes prezidentu Mahmudu Abbāsu. 2009. gada 2. decembrī notika pirmās politiskās konsultācijas Ramallā, Rietumkrastā starp ārlietu ministrijas valsts sekretāru Andri Teikmani un Palestīniešu pašpārvaldes ārlietu ministru Dr. Rijadu Al-Malki.

Tāpat 2009. gadā tika paplašināta sadarbība starp Latvijas un Jordānijas Ārlietu ministrijām, organizējot pirmās politiskās konsultācijas Amānā.

2009. gada aprīlī ārlietu ministrs Māris Riekstiņš piedalījās ES – Līča Sadarbības padomes kopējā sanāksmē Muskatā, Omānā. Ikgadējās sanāksmes laikā tika pārrunāta notikumu attīstība reģionā un pasaulē: Tuvu Austrumu miera process, situācija Irākā, Irānā, Jemenā, terorisma un masu iznīcināšanas ieroču neizplatīšanas, pirātisma, cilvēktiesību, un starpkultūru dialoga jautājumi.

2009. gads bijis nozīmīgs pavērsiens Latvijas - Apvienoto Arābu Emirātu (AAE) divpusējās attiecībās. Gada laikā notikusi abpusēja vizīšu apmaiņa un intensīvs dialogs. 2009. gada

maijā notika pirmā AAE ārlietu ministra V.A. šeiha Abdullāha Bin Zājida Alnahjāna vizīte Latvijā.

2009. gada novembrī norisinājās ārlietu ministra Māra Riekstiņa un uzņēmēju delegācijas vizīte Kuveitas Valstī un Apvienotajos Arābu Emirātos. Vizītes laikā AAE gan Abū Dabī, gan Dubaijā galvenā uzmanība tika pievērsta ekonomiskajai sadarbībai, paužot politisku atbalstu tālākiem privātā sektora kontaktiem.

5.Konsulārā politika

Latvijas konsulārā dienesta uzdevums ir nodrošināt Latvijas Republikas un tās fizisko un juridisko personu interešu aizsardzību ārvalstīs saskaņā ar valsts un starptautisko tiesību normām, t.sk. palīdzība kritiskās situācijās nokļuvušiem Latvijas valsts piederīgajiem, palīdzība ieslodzījumā nokļuvušiem Latvijas valsts piederīgajiem, formalitāšu kārtošana Latvijas valsts piederīgo nāves gadījumā, diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību un iecirkņa komisiju sadarbības koordinācija Saeimas un Eiropas Parlamenta vēlēšanu, tautas nobalsošanas un parakstu vākšanas gadījumos, dokumentu legalizācija, sadarbības koordinācija ārvalstnieku izraidīšanas jautājumos u.c. Konsulārā dienesta sniegto pakalpojumu spektrs ir ļoti plašs, un palielinoties Latvijas iedzīvotāju ārējai ekonomiskajai aktivitātei, starptautisko kontaktu skaitam, attīstoties tūrismam, ir pieaudzis konsulārā dienesta darba apjoms.

Latvijas valsts piederīgajiem ārvalstīs sniegtā konsulārā palīdzība

Ārvalstīs aizturētie Latvijas valsts piederīgie

Līdz 2009.gada beigām Ārlietu ministrijas Konsulārais departaments no Latvijas pārstāvniecībām ārvalstīs, kā arī no ārvalstu vēstniecībām Rīgā saņēmis informāciju par 235 (2008.gadā - 117) ārvalstīs aizturētiem Latvijas iedzīvotājiem. Valstis, kurās bija vislielākais aizturēto Latvijas valsts piederīgo skaits pagājušajā gadā: Lielbritānija - 67, Krievija - 33, Vācija - 29, Peru - 14, Polija – 10 (2008.gadā: KF – 24, Dānija – 20, Francija – 17, VFR – 16, Lielbritānija - 6, Lietuva – 5, Polija – 4).

Latvijas iedzīvotāju aizturēšanas iemesli ir visdažādākie – pārsvarā laupīšanas vai zādzības, ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi, lielākoties alkohola reibumā izraisīti ceļu satiksmes negadījumi, naudas mahinācijas, attiecīgās ārvalsts imigrācijas likuma pārkāpumi (viltotas pases, nelegāla robežas šķērsošana, kontrabanda), sīks huligānisms.

2009.gadā ir ievērojami pieaudzis to Latvijas valsts piederīgo skaits, kuri aizturēti par narkotisko vielu transportēšanu, mēģinot izceļot no dažādām Dienvidamerikas, Karību reģiona valstīm un Amerikas. Saskaņā ar Ārlietu ministrijas rīcībā esošo informāciju par šī nozieguma izdarīšanu minēto reģionu valstīs 2009.gadā tika aizturēti 32 Latvijas valsts piederīgie: Peru - 14, Argentīnā - 5, Venecuēlā - 4, Ekvadorā – 3, Čīlē – 2, Kostarikā - 1, Brazīlijā - 1, Jamaikā – 1, Amerikā - 1.

Ārvalstīs mirušie Latvijas valsts piederīgie

Ar Konsulārā departamenta un Latvijas pārstāvniecību starpniecību 2009.gadā ir sniegta palīdzība 130 (2008.gadā – 112) gadījumos ārvalstīs mirušo Latvijas valsts piederīgo mirstīgo atlieku repatriācijas uz Latviju un ar to saistīto formalitāšu kārtošanas jautājumos. Visbiežāk sastopamie nāves cēloņi ir alkoholisko/narkotisko vielu iedarbība un pašnāvības. Visvairāk nāves gadījumu arī pagājušogad ir bijis valstīs, kur pēdējo gadu laikā ievērojami pieaudzis Latvijas iedzīvotāju skaits: Lielbritānija - 46, Īrija - 22, Vācija -14 (2008.gadā: Lielbritānija - 44, Vācija - 11, Spānija – 10).

Pagaidu ceļošanas dokumenta izsniegšana un Konsulārā sadarbība ES ietvaros

Latvijas iedzīvotājiem, kuriem ārvalstīs ir zudusi pase (nozagta, pazudusi, beidzies derīguma termiņš), ir jāvēršas kādā no Latvijas pārstāvniecībām, lai noformētu pagaidu ceļošanas dokumentu - atgriešanās apliecību, kas ļauj tās turētājam atgriezties Latvijā. 2009.gadā Latvijas pārstāvniecībās tika izsniegtas 2786 atgriešanās apliecības (2008.gadā – 3516). Valstis, kurās ir bijis vislielākais izsniegto atgriešanās apliecību skaits: Lielbritānija – 1208, Īrija – 458, KF – 186, VFR – 173, ASV – 159 (2008.gadā: Lielbritānija – 1442, Īrija – 719, ASV – 192, KF – 252, VFR – 214).

Gadījumos, ja attiecīgajā ārvalstī nav Latvijas pārstāvniecības, palīdzību iespējams saņemt citu ES dalībvalstu pārstāvniecībās. *ETD (Emergency Travel Document)* izsniegšana vietās, kur nav Latvijas pārstāvniecības:

2009. gadā tādi izsniegti 15 *ETD* Latvijas valsts piederīgajiem Kongo, Bolīvijā, Indijā Kubā, Dominikānā; tos izsniegušas Francijas, Čehijas, Ungārijas, Nīderlandes, Somijas pārstāvniecības.

Latvija vēstniecībā Taškentā izsniegusi 3 *ETD* 1 Somijas un 2 Lietuvas pilsoņiem.

Darba meklētāji ārvalstīs

Ārlietu ministrija veikusi dažādus preventīvos pasākumus, lai informētu sabiedrību par riskiem neapdomīgi dodoties darba meklējumos uz ārvalstīm. No 2009.gada 21.oktobra līdz 28.novembrim Ārlietu ministrija sadarbībā ar Nodarbinātības Valsts Aģentūru organizēja informatīvo pasākumu ciklu „*Uzzini, pirms piekrīti darbam ārvalstīs!*” desmit lielākajās Latvijas pilsētās. Pasākumu laikā notika ekspertu priekšlasījumi, kuros Ārlietu ministrijas Konsulārā departamenta darbinieki informēja par riskiem un problēmām, ar kurām visbiežāk saskaras Latvijas valsts iedzīvotāji ārvalstīs.

Šī problēma jo īpaši aktualizējusies 2009.gada otrajā pusē. Valstis, no kurām visbiežāk tiek saņemtas sūdzības ir: Īrija, Lielbritānija, Spānija, Vācija, Norvēģija.

Fiktīvās laulības

Ekonomiskā situācija valstī un arvien pieaugošais bezdarbs mudina cilvēkus piekrist dažādiem apšaubāmiem peļņas piedāvājumiem. Viens no tādiem, kas spilgti iezīmējies pagājušā gadā, ir fiktīvas jeb aprēķinu laulības. Tā rezultātā Ārlietu ministrijas Konsulārais departaments sadarbībā ar NVO „Patvērums – Drošā māja” piedalījās kampaņā „*Fiktīva laulība- slazds*”, kas noritēja no 2009.gada 22.oktobra līdz 18.decembrim.

Papildus informatīvās kampaņas ietvaros tika organizēta diskusija par fiktīvo laulību tendences pieaugumu, ar mērķi apzināt iesaistīto Latvijas institūciju šī brīža iespējas un rast jaunus risinājumus sadarbojoties gan preventīvā darba veikšanā, gan fiktīvu laulību pazīmju atpazīšanā, gan arī sniedzot palīdzību konstatēto fiktīvo laulību upuriem.

Latvijas pārstāvniecībās un Ārlietu ministrijas Konsulārajā departamentā pieauga to Latvijas pilsoņu skaits, kas vērsās pēc padoma un palīdzības, kad neveiksmīgu darba meklējumu rezultātā saņēmuši piedāvājumu slēgt aprēķinu laulības ar trešo valstu pilsoņiem (Pakistānas, Bangladešas, Indijas), tādējādi legalizējot šo personu uzturēšanos ES. Noslēgto fiktīvo laulību skaita ziņā turpina dominēt Īrija, Kipra un Lielbritānija.

Starptautiskā tūrisma izstāde „BALTTOUR 2009”

No 2009.gada 6. līdz 8.februārim Konsulārais departaments jau otro gadu pēc kārtas piedalījās starptautiskajā tūrisma izstādē „BALTTOUR 2009”. Kompetenti ārlietu dienesta speciālisti konsultēja interesentus par Latvijas pārstāvniecību iespējām sniegt konsulāro palīdzību Latvijas valsts piederīgajiem ārvalstīs, gan arī par palīdzības saņemšanu jebkuras citas Eiropas Savienības valsts vēstniecībā, ja attiecīgajā ārvalstī nav Latvijas pārstāvniecības.

Papildus informācijai par to, kas jāzina ceļojot uz ārvalstīm, izstādes apmeklētāji tika informēti ministrijas aktualitātēm - par jauno bezmaksas informatīvo tālruni ceļotājiem 80005905 un pilnveidoto *Konsulāro reģistru*, kas tagad pieejams *online* režīmā ministrijas mājas lapā: www.am.gov.lv.

Eiropas Parlamenta vēlēšanas

2009.gada 6.jūnijā Latvijā notika Eiropas Parlamenta un pašvaldību vēlēšanas. Ārlietu ministrijas Konsulārajā departamentā tika izveidots Eiropas Parlamenta vēlēšanu iecirkņa komisija balsošanai pa pastu, saskaņā ar Likuma „Par pilsētu, rajonu, novadu un pagastu vēlēšanu komisijām un vēlēšanu iecirkņu komisijām” 5.panta piekto daļu. Balsošanai pa pastu pieņēma pieteikumus no Latvijas pilsoņiem, kuri uzturas ārvalstīs, un personām, kurām Latvijā kā drošības līdzeklis ir piemērots apcietinājums.

Saskaņā ar galīgajiem 2009.gada Eiropas Parlamenta vēlēšanu rezultātiem pa pastu nobalsoja 4101 vēlētājs, no tiem 2865 balsoja no ieslodzījuma vietām, 1236 - no ārvalstīm.

Šengenas vīzu izsniegšana

Nosakot tūrisma attīstību un veicināšanu par vienu no ministrijas prioritātēm, 2009.gadā Konsulārais departaments un Latvijas pārstāvniecības ārvalstīs ir paveikušas ievērojamu darbu, lai vīzu pieprasītājiem atvieglotu vīzu saņemšanas kārtību. Gatavojoties 2009.gada tūrisma sezonai, tika ieviesti vairāki atvieglojumi (piemēram, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē apstiprināts ielūgums vairs nav obligāta prasība, vairāku ieceļošanas mērķu gadījumā jāpamato tikai viens no tiem u.c.) vīzu saņemšanai ar ieceļošanas mērķi tūrisms. 2009.gadā tika aizsākta plašāka daudzkārtējas ieceļošanas vīzu izsniegšanas prakse personām, kuras regulāri ceļo uz Latviju, jo īpaši tā saucamajām *bona fide* personām, kurām ir iespējams piemērot arī citus atvieglojumus vīzu izsniegšanas procedūrās, piemēram, nepieprasīt atsevišķus pamatojuma dokumentus.

Gatavojoties aktīvajai ziemas ceļošanas sezonai un paredzot tūrisma vīzu pieteikumu skaita pieaugumu, 2009.gada decembrī uz vairākām pārstāvniecībām ārvalstīs tika komandēti papildus darbinieki. Lai nodrošinātu iespēju savlaicīgi apstrādāt visus pārstāvniecībās saņemtos vīzu pieteikumus, atsevišķu pārstāvniecību darbinieki strādāja arī svētku brīvdienās – 24. un 25.decembrī.

Lai atvieglotu vīzu pieteikumu iesniegšanu un lai pēc iespējas novērstu rindu veidošanos, Latvijas vēstniecībā Maskavā 2009.gada 1.janvārī uzsāka sadarbību ar kurjerpasta pakalpojumu sniedzēju *Pony Express*, tādējādi pašlaik Krievijas iedzīvotājiem 28 Krievijas pilsētās, kā arī sezonāli divās vietās Maskavā ir iespējams vērsties *Pony Express* filiālēs, lai iesniegtu vīzu pieteikuma dokumentus nosūtīšanai uz mūsu vēstniecību Maskavā.

Pārstāvība Šengenas vīzu izsniegšanā

2009.gadā Latvija ir noslēgusi vienošanās par tās pārstāvību septiņās vietās. Pašlaik Latviju Šengenas vīzu izsniegšanā pārstāv 5 valstis (Vācija, Ungārija, Slovēnija, Francija un Nīderlande) 38 vietās (piemēram, Šrilankā, Turkmenistānā, Indonēzijā, Mongolijā, Taizemē, Libānā, Irānā, Kenijā, Kubā un Armēnijā). Francija pārstāv Latviju vienā vietā, Nīderlande – 7 vietās, Slovēnija – 2 vietās, Ungārija – 14 vietās un Vācija – 14 vietās.

Savukārt Latvija vīzu izsniegšanā pārstāv 6 Šengenas līguma dalībvalstis (Ungāriju, Igauniju, Zviedriju, Slovēniju, Nīderlandi, Franciju) 8 vietās (Kaļiņingradā, Baku, Tbilisi, Taškentā, Astanā, Vitebskā, Sanktpēterburgā un Pleskavā).

Informācija par Latvijas Pārstāvniecībās izsniegtajām vīzām

2009.gadā Latvijas diplomātiskajās un konsulārajās pārstāvniecībās ārvalstīs tika izsniegtas 119 953 vīzas, kas ir par 10% mazāk kā 2008.gadā. Par vīzu pieteikumu izskatīšanu tika

iekasēta valsts nodeva 2,85 miljonu LVL apmērā. Lielākais izsniegto vīzu pieaugums ir vērojams Latvijas vēstniecībās Azerbaidžānā (39%) un Turcijā (16%), kā arī Latvijas pārstāvniecībās Kaļiņingradā (5%) un Vitebskā (4%). Ievērojams izsniegto vīzu samazinājums bijis Latvijas pārstāvniecībās Sanktpēterburgā (-20%), Pleskavā (-29%), Kazahstānā (-21%), Minskā (-10%).

2009.gadā Latvijas pārstāvniecībās NVS reģionā (Krievijā, Baltkrievijā un Ukrainā) tika izsniegtas 20 261 tūrisma vīzas, kas ir par 5.5% vairāk, salīdzinot ar 2008.gada datiem.

Konsulārie pakalpojumi

Neskatoties uz ievērojami samazinātajiem cilvēkresursiem diplomātiskajā un konsulārajā dienestā, Konsulārais departaments un visas pārstāvniecības turpina sniegt konsulāro palīdzību un veikt konsulāros pakalpojumus.

2009. gadā Konsulārais departaments veicis vairākus pasākumus, lai uzlabotu klientu apkalpošanas kvalitāti un realizētu Vienas pieturas aģentūras principu. Pagarināts apmeklētāju pieņemšanas laiks – apmeklētāji tiek pieņemti katru darba dienu no 9.00 – 16.00, pirmdienās līdz 19.00 (pusdienas pārtraukums 12.00 – 13.00) un par pakalpojumu iespējams norēķināties ar maksājumu karti un, ja pakalpojums nav steidzamā kārtā, ar internetbankas starpniecību, vienlaikus, tika saīsināti dokumentu apstrādes termiņi - steidzami dokumenti tiek apstrādāti vienas (tās pašas), nesteidzami – trīs darba dienu laikā, ja nav nepieciešamas kādas papildus pārbaudes vai citas darbības.

Konsulārais departaments iespēju robežās apkopo to amatpersonu parakstu paraugus, kuri Latvijā ir tiesīgi izdot un/vai apliecināt publiskus dokumentus, tādejādi klientam, kuram nepieciešams apliecināt Latvijā izdotu dokumentu izmantošanai ārzemēs, vairumā gadījumu nebūs nepieciešamas dažādas papildus izziņas no vairākām iestādēm, jo datu bāzē ir/būs attiecīgo amatpersonu parakstu paraugi.

Gada laikā 10 praktikantiem no Latvijas augstākajām mācību iestādēm rasta iespēja kā prakses vietu izmantot Konsulārā departamenta Funkcionālo nodaļu.

Dokumentu īstuma apliecināšana

2009.gadā Konsulārajā departamentā un Latvijas Republikas pārstāvniecībās ārvalstīs saņemti un legalizēti/apliecināti 13 256 dokumenti (2007.gadā – attiecīgi 10 216, 2008.gadā – 11 760). Par dokumentu īstuma apliecināšanu iekasēta valsts nodeva 125 451 LVL (2007.gadā 102 810 LVL, 2008.gadā 121 043 LVL).

Dokumentu legalizācijas sistēmā - Legalizējamo un apliecināmo dokumentu uzskaites datu bāzē šobrīd glabājas 6 677 Latvijas Republikas un ārvalstu amatpersonu parakstu un spiedogu nospiedumu paraugi. 2009.gadā datu bāze tika papildināta par 2 000 paraugu vienībām, t.i. praksē konkrētie paraksti tiek izprasīti no Latvijas iestādēm/institūcijām un integrēti legalizācijas sistēmā.

Dokumentu izprasīšana un pārsūtīšana

2009.gadā Ārvalstu pārstāvniecības 751 reizi informētas par LR dzimtsarakstu nodaļās veikto ārvalstnieku civilstāvokļa aktu reģistrāciju.

Konsulārā departamenta Funkcionālajā nodaļā gada laikā saņemtas 4 841 fizisko un juridisko personu vēstules un 3 536 reizes noformēti dokumentu izprasīšanas pieprasījumi Latvijas un ārvalstu kompetentām institūcijām.

Regulāri, pamatojoties uz apmeklētāju pieprasījumiem, savas kompetences ietvaros tiek sagatavotas izziņas par dokumentu izprasīšanas un apliecināšanas kārtību Latvijā un ārvalstīs.

Diplomātisko un dienesta pasu izsniegšana

2009. gadā izsniegtas 212 pases, no tām 131 diplomātiskā, 34 dienesta, veikti 169 papildinājuma ieraksti, anulētas 431 pases.

Konsulārie pakalpojumi pārstāvniecībās

Palielinoties Latvijas valsts piederīgo skaitam ārzemēs 2009. gadā Latvijas pārstāvniecībās šīm personām turpināja sniegt kvalitatīvus plaša profila konsulāros pakalpojumus, kas Latvijā ir dažādu institūciju pārziņā, piemēram, pasu, termiņuzturēšanās atļauju pieteikumu noformēšana un pieņemšana, dokumentu izprasīšana, notariālie pakalpojumi, dokumentu īstuma apliecināšana, civiltāvokļa aktu reģistrācija u. c. Tā, piemēram, 2009. gadā: pieņemti 5 573 pasu pieteikumi (no tiem 2 074 vēstniecībā Lielbritānijā, 1 226 vēstniecībā Īrijā); veiktas 4 224 notariālās darbības (no tām 1 375 Īrijā), kas ir par 35% vairāk nekā 2008. gadā; izsniegtas 508 izziņas par (ne)sodāmību (no tām - 140 Lielbritānijā, 130 – Īrijā), kas ir par 54 % vairāk nekā 2008. gadā.

ES struktūrfondu apguve konsulārā dienesta attīstībai

Solidaritātes un migrācijas plūsmu pārvaldīšanas pamatprogrammas Eiropas Ārējo robežu fonds

2009.gadā Konsulārais departaments Solidaritātes un migrācijas plūsmu pārvaldīšanas pamatprogrammas Eiropas Ārējo robežu fonda ietvaros realizēja divus projektus: Konsulārās amatpersonas rokasgrāmatas aktualizācija un on-line režīmā un Konsulāro amatpersonu reģionālo apmācību nodrošināšana par ES vienoto vīzu izsniegšanas politiku, atbilstoši Eiropas Robežu kodeksa un Kopīgās konsulārās instrukcijas prasībām.

Īstenojot projektus Ārlietu ministrija ir tehniski izveidojusi Konsulārās amatpersonas elektronisko rokasgrāmatu un reģionālajās konsulāro amatpersonu mācībās kopumā ir nodrošinājusi 60 konsulārajām amatpersonām un 2 Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes. Apmācībās kā mācībspēki piedalījās Ārlietu ministrijas Konsulārā departamenta, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes, Valsts robežsardzes, Tieslietu ministrijas un Drošības policijas atbildīgie darbinieki, kā arī vieslektori no Ungārijas Republikas Ārlietu ministrijas Konsulārā departamenta un Francijas Republikas vēstniecības Azerbaidžānas Republikā.

Norvēģijas valdības divpusējais finanšu instruments

2009.gadā Konsulārais departaments turpināja līdzdarboties Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta projekta LV0039 „Latvijas Republikas diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību vīzu nodaļu informācijas tehnoloģiju stiprināšana, uzlabojot SIS II ieviešanu” realizēšanā Ārlietu ministrijā.

Projekta ietvaros 2009. gadā diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību vīzu nodaļu vajadzībām ir iegādāts sekojošs aprīkojums: 40 tīkla filtri, 2 centrālie tīkla filtri, 37 nepārtrauktās barošanas bloki, 46 specializētie portatīvie datori, 41 satelīttelefonu un 40 elektroniskās atslēgu glabātuves.

2010. gadā ir plānota iegādātā aprīkojuma nogādāšana un uzstādīšana diplomātiskajās un konsulārajās pārstāvniecībās ārvalstīs.

6. Attīstības sadarbība politika un projekti

Ārlietu ministrija sadarbībā ar Valsts Robežsardzi, Centrālo vēlēšanu komisiju un Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi īstenoja projektu „Gruzijas migrācijas un pilsonības jomas kapacitātes stiprināšana”. Projekts īstenots Rīgā Gruzijas migrācijas un pilsonības jomas kapacitātes celšanai, tajā piedalījās pieci Gruzijas Iekšlietu sistēmas speciālisti (pārstāvji no

Gruzijas Centrālās vēlēšanu komisijas un Gruzijas Patruļpolicijas) un Gruzijas Iedzīvotāju reģistra speciālisti.

Biedrība „Latvijas Pieaugušo izglītības apvienība” īstenoja projektu „Atbalsts mūžizglītības sistēmai Gruzijā”. Projekta ietvaros Gruzijas Pieaugušo izglītības asociācijas pārstāve iepazinās ar Latvijas pašvaldību un par pieaugušo izglītību atbildīgo institūciju sadarbību mūžizglītības īstenošanā, ar dažādu līmeņu pieaugušo izglītības institūciju darbu, kā arī guva priekšstatu par Latvijas augstskolu dalību pieaugušo izglītībā. Vizītes laikā notika tikšanās ar Latvijas Pašvaldību savienības un LR Izglītības un zinātnes ministrijas atbildīgajiem darbiniekiem, kā arī nevalstiskā sektora organizāciju pārstāvjiem.

Latvijas Banku augstskolas Biznesa finanšu un pētniecības centrs īstenoja lekciju ciklu Moldovas banku un finanšu sektora pieciem ekspertiem "Iespējamās reformas finanšu sektorā; Latvijas pieredze". Kurša ietvaros bija iekļauti šādi jautājumi - finanšu sektora aktualitātes Latvijā, kredītiestāžu iekšējās kontroles sistēma, monetārā politika Latvijā, nodokļu likumdošana un procedūra Latvijā, iekšējās kontroles un audita sistēma Latvijā, netīrās naudas legalizācijas novēršanas likumdošana un uzraudzības prakse, vērtspapīru tirgus attīstība Latvijā, kā arī notika tikšanās ar Finanšu ministrijas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas speciālistiem.

National Democratic Institute sadarbībā ar Ārlietu ministriju īstenoja Baltkrievijas pārstāvjiem trīs apmācības vizītes Latvijā. Apmācības ietvaros apskatītas šādas jomas - patērētāju tiesības, pensionāru un invalīdu atbalsta politika, sociālās integrācijas politika, pašvaldību attīstība, mājokļu politika, vide. (Projektus finansēja *National Democratic Institute*).

Canadian International Development Agency, Office of the Commissioner for Federal Judicial Affairs sadarbībā ar Ārlietu ministriju īstenoja pieredzes apmaiņas vizīti Latvijā deviņiem augsta līmeņa Ukrainas tiesnešiem. Vizītes ietvaros ukraiņu tiesneši tikās ar Latvijas puses pārstāvjiem no Ārlietu ministrijas, Tieslietu ministrijas, Tiesu Administrācijas, Jelgavas un Bauskas pilsētas tiesām, Zemgales apgabaltiesas, kā arī ar kolēģiem Augstākajā tiesā. (Projektu finansēja *Canadian International Development Agency*).

Saeimā 2009.gada 28.maijā pieņemti Grozījumi Starptautiskās palīdzības likumā. Ar šiem grozījumiem ir paplašināts deleģējumu Ministru kabinetam izdodot noteikumus par granta projektu īstenošanas kārtību, neregulēts informācijas pieejamības jautājumus granta projektu konkursos, dotas tiesības lemt par izmaiņām attiecīgajā gadā pieejamā finansējuma indikatīvo sadalījumu un paplašināts granta saņēmēju loks.

Ministru kabinetā 2009.gada 12.maijā pieņemti noteikumi Nr.433 „Deleģētās sadarbības īstenošanas kārtība”. Noteikumi izdoti, pamatojoties uz Starptautiskās palīdzības likuma 11.panta otro daļu. Noteikumi attiecas uz līdzfinansējuma saņemšanu no viena vai vairākiem ārvalsts starptautiskās palīdzības finansētājiem un uz līdzfinansējuma piešķiršanu ārvalsts starptautiskās palīdzības finansētājam.

7. Stratēģisko preču eksporta kontrole

Ārlietu ministrija sadarbībā ar ASV Enerģētikas departamentu, Latvijas loģistikas asociāciju un nozares ekspertiem 2009.gada 3.decembrī rīkoja semināru Latvijas uzņēmējiem un muitas pārstāvjiem par aktualitātēm stratēģisko preču aprites jautājumos. Semināra dalībnieki tika informēti par esošo tiesisko regulējumu attiecībā uz stratēģiskas nozīmes preču apriti Latvijā, ka arī par izmaiņām Eiropas Savienības tiesību aktos un Latvijas normatīvos, lai palīdzētu uzņēmējiem un muitas pārstāvjiem labāk orientēties kompleksajā tiesību aktu sistēmā, kā arī labāk izprast to praktisko pielietojumu veicot darbības ar stratēģiskas nozīmes precēm. Seminārā tika sniegta informācija par stratēģiskas nozīmes preču eksporta, importa un

tranzīta kontroles jautājumiem, kā arī par sevišķā veidā veicamiem operatīvās darbības pasākumiem speciāli radītu vai pielāgotu iekārtu, ierīču vai instrumentu un to komponentu apriti. Seminārs pulcēja gan Latvijas ekspertus no Ārlietu ministrijas, Galvenās muitas pārvaldes, Drošības policijas, gan pārstāvjus no Igaunijas Ārlietu ministrijas un ASV Enerģētikas departamenta.

2009.gadā uzlabota informācijas pieejamība ministrijas mājas lapā par stratēģiskas nozīmes preču aprites jautājumiem Latvijā un nodaļas darbu, kas šobrīd izcelts kā specifisks ministrijas sniegts pakalpojums.

Statistiski Stratēģiskas nozīmes kontroles komiteja 2009.gadā ir izsniegusi 1064 stratēģiskas nozīmes preču aprites dokumentus, iekasējot valsts budžetā ieņēmumus 113 tūkstošus latu.

8. Starptautiskās organizācijas un humanitārie jautājumi

ANO

2009.gada 19.februārī tika uzsāktas starpvaldību sarunas par ANO Drošības Padomes reformu, kuras svarīgākie aspekti ir ANO DP locekļu kategorijas, veto tiesības, paplašinātās ANO DP locekļu skaits, ANO DP darba metodes un sadarbība ar Ģenerālo Asambleju. Kaut arī tika uzskatīts, ka process ir aktivizējies, tomēr saturiska virzība nav notikusi, jo četru sarunu kārtu laikā netika novērota valstu (grupu) viedokļu tuvināšanās. Sarunas turpināsies arī 2010.gadā.

2009.gada 18. maijā Latvija tika ievēlēta ANO Ekonomisko un sociālo lietu padomes (*ECOSOC*) Ilgtspējīgas attīstības komisijā uz 2010.-2013. gada termiņu.

2009.gada 10.jūnijā ANO Ģenerālā asambleja (ĢA) apstiprināja tās 64. sesijas prezidentu – Lībijas bijušo ārlietu ministru *Ali Abdussalam Treki* – un galveno komiteju priekšsēdētājus, starp tiem arī Latvijas pastāvīgo pārstāvi ANO vēstnieku Normanu Penki (3.komiteja - cilvēktiesības, humanitārie, sociālie jautājumi).

22.septembrī Ņujorkā notika Augsta līmeņa sanāksme par klimata pārmaiņām. Sanāksmes ietvaros valsts prezidents V.Zatlers un vides ministrs R.Vējonis piedalījās apaļā galda diskusijā par ekonomiskajām reformām, lai nodrošinātu ilgtspējīgu attīstību un emisiju samazināšanu.

No 23. līdz 30.septembrim Ņujorkā notika ANO Ģenerālās asamblejas 64.sesijas vispārējās debātes, kurās Latvijai būtiskākie jautājumi bija Tuvo Austrumu miera procesa virzība, situācija Irānā, Afganistānā, kā arī starptautiskā klātbūtne Gruzijā un ANO klimata konference Kopenhāgenā. LV valsts prezidents V.Zatlers uzstājās ĢA ar uzrunu 24.septembrī, pievēršoties aktualitātēm starptautiskajā politikā. V.Zatleram bija arī divpusējās tikšanās ar Maķedonijas, Turkmēnistānas, Kosovas un Palestīnas pašpārvaldes prezidentiem, kā arī Zviedrijas premjerministru. Papildus ANO dienaskārtībai, ārlietu ministrs M.Riekstiņš divpusēji tikās ar Izraēlas, Kanādas, Kazahstānas, Kubas, Melnkalnes, Maltas un Serbijas ārlietu ministriem, kā arī piedalījās vairākās tikšanās Eiropas Savienības un trešo valstu formātā.

7.-19.decembrī Kopenhāgenā notika ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām (*UNFCCC*, Konvencija) konference, kurā piedalījās 119 pasaules līderi, tomēr sasniegt efektīvu un ambiciozu lēmumu neizdevās. Konferences rezultāts – „Kopenhāgenas saprašanās” (*Copenhagen Accord*) ir politisks paziņojums. Sarunas turpināsies gan ES ietvaros, gan arī starptautiskā forumā.

ANO ĢA rudens sesija noslēdzās decembra beigās ar organizācijas budžeta pieņemšanu 2010.-2011.gadam 5.156 miljardu USD apmērā. ĢA apstiprināja jauno ANO maksājumu skalu 2010.-2012g., Latvijas iemaksas daļa šim laikam posmam ir 0,038 %.

2009.gadā turpinājās lobija darbs ANO dalībvalstu atbalsta iegūšanai Latvijas kandidatūrām ECOSOC 2010.gada vēlēšanās uz 2011.-2013.gada termiņu un ANO Cilvēktiesību padomes 2014.gada vēlēšanās uz 2014.-2017.gada termiņu.

ANO Cilvēktiesību padome

2009.gadā notika trīs ANO Cilvēktiesību padomes (CTP) regulārās sesijas, četras īpašās sesijas. Gada laikā notika trīs Universālā periodiskā cilvēktiesību pārskata (UPR) sesijas, kuru laikā tika izskatītas cilvēktiesību situācijas 48 valstīs. Turpinot līdzšinējo praksi, Latvija bija aktīva UPR sesiju dalībiece, sniedzot rekomendāciju par pastāvīgo ielūgumu izsniegšanu ANO speciālajām procedūrām tām valstīm, kas to vēl nav izdarījušas.

2009.gada 16.septembrī CTP 12.regulārās sesijas ietvaros ar ziņojumu par vizīti Latvijā, kas notika 2008.gada 25.-31.oktobrī, uzstājās ANO speciālā ziņotāja par bērnu tirdzniecību, prostitūciju un pornogrāfiju *Najat M'jit Maalla*. Ziņotāja sniedza virkni rekomendāciju, kā pilnveidot bērnu tiesību aizsardzības sistēmu.

Latvija visa gada laikā CTP ietvaros turpināja virzīt savu iniciatīvu par t.s. pastāvīgā ielūguma (*Standing Invitation*) izsniegšanas ANO speciālajiem ziņotājiem universalizāciju. 28.septembrī, CTP 12. regulārās sesijas laikā, Latvijas delegācija 54 valstu vārdā nolasīja paziņojumu „*Promotion of Universality of the Standing Invitations to all Special Procedures*”, kurā tika atzīmēta pozitīvā tendence katru gadu pieaugt valstu skaitam, kas izsniedz šādu ielūgumu, tā apstiprinot uzticēšanos un sadarbību ar ANO speciālajām procedūrām cilvēktiesību jomā. Katru gadu pieaug arī runai pievienojošos valstu skaits (2007.gadā tās bija 44 valstis, 2008.gadā - 52).

Durbanas pārskata konference

2009.gada 20.-24.aprīlī Ženēvā notika Durbanas pārskata konference par rasisma apkarošanas jautājumiem pasaulē, lai izvērtētu progresu 2001.gadā pieņemtās Durbanas deklarācijas un Rīcības programmas ieviešanā. Pārskata konferencē valstīm tomēr izdevās panākt kompromisu un pieņemt konferences gala dokumentu. 20.aprīlī Latvija kopā ar pārējām ES dalībvalstīm pameta konferences telpu, reaģējot uz nepieņemamiem izteikumiem Irānas prezidenta Ahmadinedžada runā.

UNESCO

2009.g. 30.jūlijā. Baltijas valstu kopīgi izvirzītā nominācija „Baltijas Ceļš – cilvēku ķēde trīs valstu vienotiem centieniem pēc brīvības” tika iekļauta UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” starptautiskajā reģistrā (*UNESCO's Memory of the World Register*).

Starptautiskās Arhīvu padomes prezidenta Jana Vilsona (*Ian Wilson*) vizītes Latvijā ietvaros 2009.gada 31.augustā UNESCO Latvijas Nacionālā komisija sadarbībā ar Ārlietu ministriju organizēja semināru „*Archives and Memory Institutions*” visu triju Baltijas valstu atmiņu institūcijām par arhīvu lomu kā kultūras mantojuma skaidrojošai institūcijai citu atmiņu institūciju starpā.

No 6. līdz 23. oktobrim Parīzē notika UNESCO Ģenerālās Konferences 35.sesija, kuras ietvaros tika apstiprināta jaunā ģenerāldirektore (Bulgārijas vēstniece I.Bokova). 14.oktobrī notika UNESCO Izpildpadomes locekļu vēlēšanas, kurās par Izpildpadomes locekli tika ievēlēta arī Latvija uz 2009.-2011.gada termiņu; savukārt 16.oktobrī notika UNESCO starpvaldību institūciju vēlēšanas un Latvija tika ievēlēta Programmas "Sociālo pārveidojumu vadība" Starpvaldību padomē un programmas "Informācija visiem" Starpvaldību padomē.

EDSO/ODIHR

2009. gadā EDSO prezidentūru no Somijas pārņēma Grieķija.

No 27. jūnija līdz 3. jūlijam Viļņā norisinājās gadskārtējā EDSO Parlamentārās Asamblejas sesija, kuras tēma – „*The OSCE: Addressing New Security Challenges*”. Tur tika pieņemta rezolūcija “*Divided Europe reunited: Promoting Human Rights and Civil Liberties in the OSCE Region in the 21st Century*”, kurā ir skarti Latvijai svarīgi jautājumi: nacistisko un staļinisko totalitāro režīmu noziegumi, un Molotova-Ribentropa pakts.

EDSO gada svarīgākais pasākums – Ministru padome Atēnās 1.-2.decembrī. Tika pieņemti divi dokumenti – deklarācija par *Korfu procesu*, un lēmums par tā tālāku praktisko virzību 2010.gadā, kas dod pretsvaru KF priekšlikumam par juridiski saistoša līguma noslēgšanu par drošību Eiropā, kā arī sešpadsmit lēmumi, četras deklarācijas un viens paziņojums, starp tiem vairākos Eiropas Savienībai svarīgos jautājumos (par sadarbību enerģijas drošībā, par naida izraisītu noziegumu apkarošanu un par Īrijas EDSO prezidentūru 2012. gadā).

11.-17.maijā Latvijā uzturējās EDSO Demokrātisko institūciju un cilvēktiesību biroja (ODIHR) ekspertu delegācija, kura iepazīnās ar Eiropas Parlamenta vēlēšanu praksi Latvijā.

No 22.-27.maijam Latvijā vizītē uzturējās EDSO prezidentūras Personīgais pārstāvis cīņā pret antisemitismu A.Beikers /*Baker*/. Pēc vizītes EDSO Prezidentūras personīgais pārstāvis izplatīja visumā pozitīva satura ziņojumu.

Eiropas Padome

2009.gadā tika atzīmēta EP sešdesmitgade. 2009.gada maijā Madridē notika EP Ministru komitejas sesija, kura iezīmēja svinību gada atklāšanu. EP prezidentūru no Spānijas pārņēma Slovēnija. Sanāksmes ietvaros ministri atbalstīja Eiropas Cilvēktiesību tiesas (ECT) darba atvieglošanas pagaidu pasākumus, apstiprinot Eiropas Cilvēktiesību konvencijas (ECTK) 14.bis protokolu, un paralēli notiekošajā ECTK dalībvalstu konferencē atbalstot ECTK 14.protokola normu pagaidu piemērošanu. Latvijas ārlietu ministrs Māris Riekstiņš savā uzrunā atzīmēja ECT nozīmīgo lomu cilvēktiesību aizsardzībā un KF- Gruzijas militārās konfrontācijas seku pārvarēšanas nepieciešamību.

Risinot KF-Gruzijas krīzi, EP Ministru komitejas ietvaros tika pieņemti vairāki lēmumi, uzdodot gan EP Ģenerālsekretāram regulāri ziņot par cilvēktiesību situāciju konflikta skartajās teritorijās, kā arī aktualizēt abu valstu saistību EP izpildes statusu. Arī EPPA ietvaros par šo jautājumu pieņemtas vairākas rekomendācijas un rezolūcijas, uzliekot KF un Gruzijai izpildīt noteiktus nosacījumus, lai noregulētu situāciju.

2009.gadā tika uzsākts darbs pie EP Vispārējās nacionālo minoritāšu aizsardzības konvencijas Latvijas saistību izvērtējuma 1.cikla. Paredzams, ka rezolūcija ar Latvijai adresētajām rekomendācijām diskusiju rezultātā tiks pieņemta 2010.gadā.

EP Parlamentārās Asamblejas sesijā 29.septembrī ar pārliecinošu balsu vairākumu tika ievēlēts jaunais EP Ģenerālsekretārs Tūrbjerns Jāglands, kurš pirms tam ieņēma Norvēģijas parlamenta prezidenta amatu.

3-8.decembrī notika Eiropas Komitejas Spīdzināšanas un necilvēcīgas vai cilvēka cieņu pazemojošas rīcības vai soda novēršanai (CPT) Komitejas *ad hoc* vizīte Latvijā, lai sekotu kā tiek ņemtas vērā CPT 2007.gada rekomendācijas attiecībā uz ieslodzītajiem brīvības atņemšanas iestādēs. 15.decembrī tika publiskots CPT ziņojums un Latvijas valdības atbildes komentāri par CPT 2007.gada vizīti Latvijā. CPT ziņojumā uzmanība pievērsta ieslodzīto tiesību nodrošinājumam un stāvoklim brīvības atņemšanas iestādēs, t.sk. īslaicīgās aizturēšanas izolatoros.

17.decembrī Latvijas pārstāvis Eiropas Komisijā pret rasismu un neiecietību (ECRI) Nils Muižnieks tika ievēlēts par ECRI priekšsēdētāju ar pilnvaru termiņu uz 2 gadiem.

2.februārī Latvija iesniedza ratifikācijas instrumentu EP konvencijai par terorisma novēršanu (CETS 196)

17.novembrī Latvija parakstīja Eiropas konvenciju par mugurkaulnieku aizsardzību, ko izmanto izmēģinājumiem vai citiem zinātniskiem mērķiem (CETS 123).

Holokausta izglītība, piemiņa un pētniecība

Latvija kopš 2004.gada ir Starptautiskās darba grupas starptautiskajai sadarbībai holokausta izglītībā, piemiņā un pētniecībā (*International Task Force on Holocaust Education, Remembrance and Research - ITF*) dalībniece. 2009.gadā Norvēģijas prezidentūras laikā Latvijas delegācija Ārlietu ministrijas vadībā ir piedalījusies divās *ITF* plenārsēdēs Oslo un Trondheimā.

Kopumā 2009.gadā Latvijā holokausta izglītības, piemiņas un pētniecības jomā ir īstenoti vairāk kā 60 projektu/pasākumu. Minēta informācija detalizēti ir apkopota 2010.gada 1.februāra Ārlietu ministrijas informatīvajā ziņojumā Ministru kabinetam “Par sadarbību ar *ITF* un Latvijā paveikto holokausta izglītībā, piemiņā un pētniecībā 2009.gadā”⁶.

Kā nozīmīgs pasākums 2009.gadā Latvijas ebreju kopienai jāmin renovētās un restaurētās Rīgas sinagogas atklāšana, kurā piedalījās Valsts prezidents V. Zatlers, ministru prezidents V. Dombrovskis, ārlietu ministrs M. Riekstiņš, kultūras ministrs I. Dālderis u.c. ministri, Saeimas deputāti, Rīgas domes priekšsēdētājs N. Ušakovs, diplomāti u.c. viesi.

9. Iekšējā audita darbība

ĀM ir 11 auditējamās sistēmas, kurām ir 87 apakšsistēmas. Saskaņā ar auditējamo sistēmu risku novērtējumu, apakšsistēmas tiek sadalītas izvērtējot to riskus. ĀM ir 9 augsta, 60 vidēja un 18 zema riska auditējamās apakšsistēmas.

Faktiski 2009.gadā tika noslēgti 6 auditi (no tiem viens audits tika veikts sadarbojoties ar ģenerālinspektoru), uzsākti 3 auditi, kuru izpildes termiņš ir 2010.gads:

- Ilgtermiņa ieguldījumu audits;
- Fizisko personu datu apstrādes sistēmas audits;
- Eiropas Savienības Ministru Padomes ceļa izdevumu kompensācijas sistēmas audits;
- Inspekcija Latvijas Republikas vēstniecībā Krievijas Federācijā, Maskavā;
- Iepirkuma procesa administrēšana;
- Personāla novērtēšanas sistēma un personāla lietvedības sistēma;
- Komandējumu plānošana, uzskaitē un kontrole;
- Dokumentu plūsma, uzskaitē un izpildes kontrole;
- Ziedojumu sistēma Ārlietu ministrijā.

Papildus tam 2009.gadā tika sniegtas konsultācijas, kā arī regulāri sekots līdzi audita ieteikumu ieviešanai.

2009.gadā iekšējās kontroles sistēmas vērtētas augstāk minētos auditos. Par veiktajiem audita rezultātiem valsts sekretāram ir sniegti ziņojumi ar priekšlikumiem pilnveidot iekšējās kontroles sistēmas.

2009.gada kopumā tika sniegti 62 ieteikumi, no kuriem 13 ar augstu prioritāti, 30 ar vidēju prioritāti un 19 zemu prioritāti.

Iekšējā audita departaments turpināja veikt LR Valsts kontroles ziņojumā par gada pārskatiem ieteikumu ieviešanas uzraudzību.

⁶ Sk. <http://polsis.mk.gov.lv/LoadAtt/file47425.doc>

2009.gadā iekšējā audita struktūrvienības darbinieki apmeklēja 7 mācības, piedalījās funkciju audita darba grupā, kā arī piedalījās dažādās specializētās apmācību programmās, iekšējā audita forumos, kā arī XII starptautiskā konferencē „Audits, nodokļi un grāmatvedība 2009”. 2010.gadā tiks turpināta iepriekšējo auditu ieteikumu uzraudzība, kā arī tiks veikti auditi saskaņā ar apstiprināto auditu gada plānu. Iespēju robežās tiks aktualizēta sadarbība ar ārējiem auditoriem.

III FINANŠU RESURSI

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

1. Budžeta veids: pamatbudžets

(latos)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	38 154 260	30 002 700	29 020 734
1.1.	dotācijas	38 479 804	28 725 450	28 113 131
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	542 111	468 350	459 777
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	800 000*	800 000	433 643
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	0	0	0
2.	Izdevumi (kopā)	50 939 338	30 002 700	29 520 270
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	38 629 129	29 090 647	27 965 190
2.1.1.	kārtējie izdevumi	37 538 972	27 910 783	26 773 384
2.1.2.	procentu izdevumi	0	0	0
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	49 561	165 780	149 767
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	1 032 379	1 004 084	1 028 686
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	8 217	10 000	13 353
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	12 237 419	912 053	1 507 564

*ārvalstu finanšu palīdzībā nav iekļauta nākamo periodu ieņēmumu korekcija – 1 938 745
LVL

2. Budžeta veids: pamatbudžets
Programma: Ārlietu pārvalde

(latos)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	36 367 079	26 965 531	26 089 340
1.1.	dotācijas	36 970 145	25 689 131	25 189 858
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	535 679	467 500	451 656
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	800 000*	800 000	433 643
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	0	0	0
2.	Izdevumi (kopā)	49 384 854	26 965 531	26 433 123
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	37 079 701	26 170 409	24 894 913
2.1.1.	kārtējie izdevumi	37 051 999	26 037 859	24 775 222
2.1.2.	procentu izdevumi	0	0	0
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	19 485	122 550	106 537
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	0	0	0
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	8 217	10 000	13 154
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	12 235 779	795 122	1 500 389

*ārvalstu finanšu palīdzībā nav iekļauta nākamo periodu ieņēmumu korekcija – 1 938 745
LVL

3. Budžeta veids: pamatbudžets
Programma: Ārlietu pārvalde
Apakšprogramma: Centrālais aparāts

(latos)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	11 856 881	8 691 547	8 269 282
1.1.	dotācijas	12 896 435	7 736 547	7 714 386
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	99 191	146 100	107 070
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	800 000*	800 000	433 643
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	0	0	0
2.	Izdevumi (kopā)	13 709 566	8 691 547	8 357 743
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	13 456 285	8 555 381	8 071 970

2.1.1.	kārtējie izdevumi	13 436 800	8 432 831	7 960 488
2.1.2.	procentu izdevumi	0	0	0
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	19 485	122 550	106 537
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	0	0	0
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	0	0	4 945
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	252 418	136 166	285 594

**ārvalstu finanšu palīdzībā nav iekļauta nākamo periodu ieņēmumu korekcija – 1 938 745 LVL*

4. Budžeta veids: pamatbudžets
 Programma: Ārlietu pārvalde
 Apakšprogramma: Diplomātiskās misijas ārvalstīs

(latos)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	24 403 867	17 318 432	17 002 536
1.1.	dotācijas	23 967 379	16 997 032	16 657 950
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	436 488	321 400	344 586
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	0	0	0
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	0	0	0
2.	Izdevumi (kopā)	35 568 957	17 318 432	17 822 782
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	23 517 085	17 273 432	16 623 696
2.1.1.	kārtējie izdevumi	23 508 868	17 263 432	16 615 487
2.1.2.	procentu izdevumi	0	0	0
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	0	0	0
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	0	0	0
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	8 217	10 000	8 209
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	11 983 361	45 000	1 161 650

5. Budžeta veids: pamatbudžets
 Programma: Ārlietu pārvalde
 Apakšprogramma: Konsulārais nodrošinājums

(latos)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	106 331	955 552	817 522
1.1.	dotācijas	106 331	955 552	817 522
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	0	0	0
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	0	0	0
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	0	0	0
2.	Izdevumi (kopā)	106 331	955 552	252 598
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	106 331	341 596	199 247
2.1.1.	kārtējie izdevumi	106 331	341 596	199 247
2.1.2.	procentu izdevumi	0	0	0
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	0	0	0
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	0	0	0
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	0	0	0
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	0	613 956	53 145

6. Budžeta veids: pamatbudžets
 Programma: Iemaksas starptautiskajās organizācijās

(latos)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	925 680	1 004 084	1 007 706
1.1.	dotācijas	923 221	1 004 084	1 004 084
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	2 459	0	3 622
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	0	0	0
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	0	0	0
2.	Izdevumi (kopā)	931 767	1 004 084	987 946
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	928 351	1 004 084	983 466
2.1.1.	kārtējie izdevumi	0	0	0

2.1.2.	procentu izdevumi	0	0	0
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	0	0	0
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	928 351	1 004 084	983 466
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	0	0	0
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	0	0	0

7. Budžeta veids: pamatbudžets
Programma: Latvijas Institūts

(latos)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	236 424	116 928	117 255
1.1.	dotācijas	233 202	116 078	116 067
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	3 222	850	1 188
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	0	0	0
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	0	0	0
2.	Izdevumi (kopā)	233 322	116 928	142 679
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	231 682	116 928	140 223
2.1.1.	kārtējie izdevumi	231 682	116 928	140 024
2.1.2.	procentu izdevumi	0	0	0
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	0	0	0
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	0	0	0
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	0	0	199
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	1 640	0	2 456

8. Budžeta veids: pamatbudžets
Programma: Attīstības sadarbības projekti un starptautiskā palīdzība

(latos)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	353 987	9 000	8 972

1.1.	dotācijas	353 236	9 000	8 972
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	751	0	0
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	0	0	0
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	0	0	0
2.	Izdevumi (kopā)	164 672	9 000	248 249
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	164 672	9 000	244 811
2.1.1.	kārtējie izdevumi	164 672	9 000	244 811
2.1.2.	procentu izdevumi	0	0	0
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	0	0	0
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	0	0	0
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	0	0	0
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	0	0	0

9. Budžeta veids: pamatbudžets

Programma: Līdzekļu neparedzētajiem gadījumiem izlietojums

(latos)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	271 090	1 907 157	1 797 461
1.1.	dotācijas	0	1 907 157	1 794 150
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	0	0	3 311
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	0	0	0
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	0	0	0
2.	Izdevumi (kopā)	224 723	1 907 157	1 708 273
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	224 723	1 790 226	1 701 777
2.1.1.	kārtējie izdevumi	90 619	1 746 996	1 613 327
2.1.2.	procentu izdevumi	0	0	0
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	30 076	43 230	43 230
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	104 028	0	45 220
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	0	0	0
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	0	116 931	4 719

10. Budžeta veids: ziedojumi un dāvinājumi

(latos)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	157 484	37 660	37 330
1.1.	dotācijas	0	0	0
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	0	0	0
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	0	0	0
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	157 484	37 660	37 330
2.	Izdevumi (kopā)	183 534	37 660	39 504
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	178 339	37 660	36 536
2.1.1.	kārtējie izdevumi	178 339	37 660	36 392
2.1.2.	procentu izdevumi	0	0	0
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	0	0	0
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	0	0	0
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	0	0	144
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	2 290	0	1 855

IV PERSONĀLS

2010.gada 1.janvārī Ārlietu ministrijas dienestā kopā ir 528 štata vietas, faktiskais darbinieku skaits – 578 (t.sk. 12 ārštata darbinieki, darbinieki-rīcībā, mācībās, mātes-bērna kopšanas atvaļinājumā, pirmsdzemdību, dzemdību atvaļinājumā, ilgstošā bezalgas atvaļinājumā - 38). Bez tam, ārlietu dienestā ir nodarbināti vēstniecību tehniskais personāls- līgumdarbinieki - 78, kas zemāk apkopotajos statistikas datos nav ietverti.

No 528 štata vietām:

Centrālajā aparātā	327	(61,9%)
Diplomātiskajās pārstāvniecībās	201	(38,1%)
Faktiskais darbinieku skaits	578	
Centrālajā aparātā	379	(65,6%)
Diplomātiskajās pārstāvniecībās	199	(34,4%)
<u>Darbinieku sadalījums pēc dzimuma</u>		
Sievietes	379	(65,6%)

Centrālajā aparātā	271	(71,5%)
Diplomātiskajās pārstāvniecībās	108	(28,5%)
Vīrieši	199	(34,4%)
Centrālajā aparātā	108	(54,3%)
Diplomātiskajās pārstāvniecībās	91	(45,7%)
Darbinieku sadalījums pēc vecuma		
Vecumā līdz 30 gadiem	221	(38,2%)
Centrālajā aparātā	158	(71,5%)
Diplomātiskajās pārstāvniecībās	63	(28,5%)
Vecāki par 30 gadiem	357	(61,8%)
Centrālajā aparātā	221	(61,9%)
Diplomātiskajās pārstāvniecībās	136	(38,1%)
Izglītība		
Augstākā	519	(89,8%)
Centrālajā aparātā	339	(65,3%)
Diplomātiskajās pārstāvniecībās	180	(34,7%)
Vidējā speciālā	40	(6,9%)
Centrālajā aparātā	32	(80%)
Diplomātiskajās pārstāvniecībās	8	(20%)
Vidējā	19	(3,3%)
Centrālajā aparātā	8	(42,1%)
Diplomātiskajās pārstāvniecībās	11	(57,9%)

Ārlietu ministrijas darbinieku profesionālā izglītošana

2009.gadā Ārlietu ministrijā darbinieku profesionālo izglītošanu organizēja Personāla departamenta Personālatīstības nodaļa un kopš 2009. gada 1. septembra Personāla plānošanas un attīstības nodaļa. Mācības tika mērķtiecīgi organizētas, lai paaugstinātu darbinieku profesionālās kvalifikācijas līmeni saskaņā ar dienesta vajadzībām un atbilstošu Latvijas ārpolitiskajām prioritātēm. Ņemot vērā to, ka Latvijai nav savas Diplomātijas akadēmijas, kas sagatavo darbiniekus diplomātiskajam dienestam, diplomātu apmācības organizēšana ārlietu dienesta attīstībai ir nozīmīgs process.

Galvenie prioritārie mērķi saistībā ar personāla attīstību ir sekojoši:

- Integrācija Eiropas politiskajās, drošības un ekonomiskajās struktūrās;
- Gatavošanās Latvijas prezidentūrai ES 2015. gadā;
- Ārlietu ministrijas administratīvās kapacitātes stiprināšana.

2009. gadā bija organizēta darbinieku apmācība, kuru varētu apkopot sekojošās grupās:

- profesionālā apmācība ministrijā;

- profesionālā apmācība Latvijā;
- profesionālā apmācība ārvalstīs;
- stažēšanās citu valstu ārlietu ministrijās un starptautisko organizāciju sekretariātos;
- studijas Latvijas augstākajās mācību iestādēs;
- studijas ārvalstu augstākajās mācību iestādēs;
- svešvalodu apmācība.

Profesionālā apmācība ministrijā

Personāla plānošanas un attīstības nodaļa ir izveidojusi un atbilstoši dienesta vajadzībām pastāvīgi pilnveido darbinieku apmācības sistēmu, kas nodrošina jebkuram ministrijas darbiniekam attiecīgajā karjeras posmā atbilstošu, konsekventu un kvalitatīvu apmācību, kas iedalās sekojošos mācībuursos:

- *Ievadkurss jaunajiem diplomātiem* – orientēts uz topošo diplomātu un nozaru ministriju specializēto atašeju sagatavošanu darbam diplomātiskajā un konsulārajā dienestā. 2009. gadā ievadkurss notika no 30. marta līdz 8. maijam. Kursu vadīja pieredzējuši ministrijas diplomāti un kompetenti ārpolitikas speciālisti. Kursa galvenie temati: Latvijas ārpolitikas mērķi un uzdevumi, ES jautājumi – tās tapšanas galvenie posmi, pašreizējā struktūra, NATO un Latvijas līdzdalība tajā, starptautiskās organizācijas, diplomātiskais un konsulārais dienests, diplomāta profesija u.c. Kursā piedalījās 22 ministrijas darbinieki un 4 nozaru ministriju pārstāvji.
- *Individuāla pirmsrotācijas apmācība* – tās mērķis ir individuāli sagatavot darbiniekus darbam vēstniecībās, ievērojot nākošās dienesta vietas darba pienākumu specifiku, t.i., konsulāro, jaunāko diplomātu, saimniecības pārziņu u.c. apmācība un stažēšanās ministrijas struktūrvienībās.
- *Pēcrotācijas kurss* – (notika no 2009. gada 1. oktobra līdz 8. oktobrim) tā mērķauditorija ir darbinieki, kas atgriezušies no dienesta vēstniecībās. Kursa mērķis ir sniegt informāciju par aktualitātēm LR likumdošanā, ārpolitikas aktualitātēm, izmaiņām drošības, administratīvajos un personālpolitikas jautājumos ministrijas centrālajā aparātā.

Personāla plānošanas un attīstības nodaļa 2009. gadā organizēja vairākas atklātās lekcijas par starptautiski aktuāliem jautājumiem, piesaistot gan Latvijas ekspertus, gan starptautiski pazīstamus lektorus un nozares speciālistus. Piemēram, Ārlietu ministrijā notika tikšanās ar ASV universitātes *Ph.D. Stephen J. Farnsworth* par ASV prezidenta Baraka Obamas ārpolitiku, tikšanās ar Izraēlas vēstniecības amatpersonām par publisko diplomātiju, tikšanās ar Bangladešas nerezidējošo vēstnieku Latvijā par Dienvidāzijas reģionu.

Profesionālā apmācība Latvijā

Īpaša uzmanība tiek veltīta darbinieku profesionālajai izglītībai Latvijā. 2009. gadā šādus kursus, lielākoties Valsts administrācijas skolas piedāvātos kursus, apmeklēja 65 ministrijas darbinieki. Šis izglītošanās veids tiek izmantots galvenokārt administratīvo jautājumu aktualizēšanai – finansēs, jurisprudencē u.c.

Profesionālā apmācība ārvalstīs

2009. gada laikā 25 Ārlietu ministrijas diplomāti ir papildinājuši zināšanas diplomātijā un drošības politikas jomā starptautiski atzītās mācību iestādēs ārvalstīs – Dž. Māršala Drošības studiju centrā, Ženēvas Drošības studiju centrā, Berlīnes Jauno diplomātu skolā, Čīles Diplomātijas akadēmijā, Eiropas diplomātu programmā u.c. Tostarp, diplomātiem, kas strādā ar ES jautājumiem, ir bijusi iespēja iepazīties ar ES institūciju darbu praksē, piedaloties īstermiņa prakses programmā „Erasmus”.

Stażēšanās citu valstu Ārlietu ministrijās, starptautisko organizāciju sekretariātos

Ārlietu dienestā strādājošo diplomātu zināšanu, prasmju un iemaņu papildināšanai starptautiskajā diplomātijā, kā arī lai uzkrātu pieredzi gatavojoties Latvijas prezidentūrai ES Padomē, jau vairākus gadus tiek pielietota prakse nosūtīt diplomātus stažēties citu valstu Ārlietu ministrijās un starptautiskajās organizācijās – Čehijas, Zviedrijas Ārlietu ministrijās, EK Ārējo attiecību ģenerāldirektorātā, NATO ģenerālsekretāra birojā. 2009. gadā šādu praktisku pieredzi apguva četri diplomāti.

Studijas Latvijas augstākajās mācību iestādēs

Saskaņā ar Valsts civildienesta likuma 30. pantu, valsts civildienesta ierēdņi var papildināt vai iegūt darba vajadzībām nepieciešamās zināšanas. Ārlietu ministrijā septiņiem darbiniekiem 2009. gadā tika segta studiju maksas kompensācija 50 % apmērā studijām dažādās Latvijas augstskolās, atbilstoši dienesta vajadzībām.

Studijas ārvalstu augstākajās mācību iestādēs

Iepriekšējā gadā septiņi Ārlietu ministrijas darbinieki paaugstināja savu profesionālo zināšanu līmeni ārvalstu mācību iestādēs: Vācijā – Hamburgas universitātē; Šveicē – Ženēvas Drošības politikas centrā; Zviedrijā – Stokholmas universitātē, Stokholmas Ekonomikas augstskolā; Francijā – Parīzes universitātē; Austrijā – Vīnes universitātē; Leidenes, Oksfordas un Sorbonas universitātēs.

Svešvalodu apmācība

Svešvalodu apmācība līdzās citiem izglītošanās kursiem ir viens no svarīgākajiem mācību veidiem ārlietu dienestā strādājošajiem. Personāla plānošanas un attīstības nodaļa atbalsta svešvalodas apgūšanu Ārlietu ministrijas centrālajā aparātā strādājošajiem un diplomātiem pirms paredzamās rotācijas, kur rezidences valsts valodas zināšanas ir būtiskas. 2009. gadā 163 ministrijas darbinieki (vēstniecībās un centrālajā aparātā) ir apguvuši franču, vācu, itāļu, zviedru, poļu, dāņu, somu, spāņu, norvēģu un ķīniešu valodas. Šī brīža prioritāte ir franču valoda. 2009. gadā Ārlietu ministrija sadarbībā ar asociēto profesori Indru Karapetjanu ārlietu dienesta vajadzībām ir izstrādājusi diplomātiskās sarakstes angļu valodā rokasgrāmatu.

Personāla plānošanas un attīstības nodaļas 2010.gada prioritātes Ārlietu ministrijas darbinieku profesionālās apmācības jomā ir šādas:

- Pielāgot darbinieku apmācības sistēmu 2010. gada budžeta iespējām;
- Apzināt un sagatavot augsti kvalificētus diplomātus darbam Eiropas Ārējās darbības dienestā;
- Ņemot vērā Latvijas Baltijas valstu un Ziemeļvalstu (NB-8) Ārlietu ministriju sadarbības koordinators lomu, organizēt semināru NB-8 jaunajiem diplomātiem.

Latvijas nacionālo ekspertu koordinēšana norīkošanai darbā ES institūcijās

Viens no Personāla departamenta uzdevumiem ir Latvijas pārstāvju dalības ES institūcijās koordinēšana nacionālajā līmenī. Ciešā sadarbībā ar Latvijas nozaru ministrijām 2009. gadā izsludinātas 397 vakances sekundētajiem nacionālajiem ekspertiem, galvenokārt valsts pārvaldes iestāžu darbiniekiem. 2009. gadā Personāla departaments izsludinājis arī vairākus simtus ES atklāto konkursu vakanču, uz kuriem pieteikties var ikviens interesents.

Konkursu rezultātā ES institūcijās šobrīd norīkoti astoņi Latvijas nacionālie eksperti. Latvijas sekundētie eksperti strādā Eiropas Komisijas Ārējo attiecību, Nodarbinātības, sociālo lietu un vienlīdzīgu iespēju, Jūrlietu un zivsaimniecības ģenerāldirektorātos, Padomes ES militāro

vienību ģenerāldirektorātā, Eiropas Aviācijas drošības departamentā, Aģentūrā operatīvās sadarbības vadībai pie ES ārējām robežām (*FRONTEX*), kā arī ES delegācijā Krievijas Federācijā.

Diemžēl būtiskais resursu samazinājums valsts pārvaldes institūcijām 2009. gadā nav ļāvis pilnvērtīgi izmantot sekondēšanu ES institūcijās, kas uzskatāma par svarīgu instrumentu nacionālo ekspertu kompetences paaugstināšanā ES jautājumos, jo īpaši 2015. gadā gaidāmās prezidentūras ES Padomē kontekstā. Finanšu trūkuma dēļ Latvija 2009. gadā nav piedalījusies arī Eiropas Komisijas organizētajā Nacionālo ekspertu stažēšanās programmā, kurā Latvijas ierēdņiem bija atvēlētas astoņas vietas.

ES vēlēšanu novērošanas misiju koordinēšana

Personāla departaments veic ES vēlēšanu novērošanas misiju nacionālā koordinatora funkcijas Latvijā. 2009. gadā veikta sākotnējā Latvijas kandidātu atlase Eiropas Komisijas organizētajām vēlēšanu novērošanas misijām Afganistānā, Bolīvijā, Ekvadorā, Gvinejā-Bisau, Libānā, Malāvi un Mozambikā. Līdzīgā veidā 2009. gadā atlasīti kvalificētākie Latvijas kandidāti desmit dažāda līmeņa vēlēšanu novērotāju apmācībām, kuras organizē Eiropas Komisija sadarbībā ar Tiklu pastiprinātam vēlēšanu un demokrātijas atbalstam (NEEDS). Daļība ES vēlēšanu novērotāju misijās un NEEDS apmācībās ir pieejama ikvienam interesentam.

V KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Sabiedrības informēšana un izglītošana

Preses un informācijas nodaļa un ĀM preses sekretārs ir atbildējuši uz 161 Latvijas un starptautisko mediju pārstāvju jautājumu par ārpolitikas aktualitātēm. Preses un informācijas nodaļa ir organizējusi 19 preses konferences un 10 preses brīfingus par aktuālajiem ārpolitiskajiem notikumiem. Tāpat nodaļa ir nodrošinājusi 171 ĀM amatpersonu intervijas un komentārus, kā arī ārvalstu amatpersonu intervijas Latvijas plašsaziņas līdzekļos. Tika organizēti semināri reģionālajiem medijiem un nodrošināta publicitāte 15 tematiskām konferencēm un semināriem. Preses un informācijas nodaļa sagatavoja 540 ministrijas relīzes un 479 vēstniecību relīzes.

2009.gadā izveidots kots foto sociālajā portālā www.flickr.com, kas tiek regulāri papildināts ar fotogrāfijām par ministrijas un vēstniecību darbību.

2009.gadā Ārlietu ministrija iesaistījās sabiedrības informēšanas pasākumos par ES jautājumiem.

Komunikācija ar sabiedrību par Latvijas dalības ES piekto gadskārtu (svarīgākie notikumi):

2009.gada 1.maijā Vērmanes dārzā ĀM sadarbībā ar EK pārstāvniecību Latvijā un Rīgas domi rīkoja ES dārza svētkus. Eiro ieviešana, Eiropas ceļojumu maršruti, Latvijas uzņēmumi un ES, Latvijas iedzīvotāju līdzdalības nozīme ES norisēs bija tēmas, par kurām tika rīkotas sarunas un prezentācijas Latvijas teltīs.

2009.gada 7.maijā ĀM sadarbībā ar Latvijas Universitāti, EK pārstāvniecību Latvijā, Eiropas Parlamenta informācijas biroju, Konrāda Adenauera fondu un ES valstu vēstniecībām Latvijā organizēja konferenci "Eiropas patība – vēsture, kultūra un politiskā identitāte".

2009.gada aprīlī-maijā ĀM sadarbībā ar Latvijas Darba devēju konfederāciju un EK pārstāvniecību Latvijā organizēja reģionālās diskusijas ar uzņēmējiem „Latvijas dalības ES piecu gadu bilance – darba devēju perspektīva”. Diskusijas notika Rīgā, Cēsīs, Liepājā, Rēzeknē un Jēkabpilī.

2009.gada 8.maijā par godu 9.maijam - Eiropas dienai – ĀM pārstāvji piedalījās Valsts kancelejas rīkotajā akcijā “Uz savu skolu!”.

Sadarbība ar nevalstisko sektoru

2009.gadā ministrija sadarbojusies ar 28 NVO, piemēram, biedrība „Arābu kultūras centrs”, biedrība „Līdere”, biedrība „Latvijas Ārpolitikas institūts”, nodibinājums „Latvijas –Gruzijas sadarbības fonds”, biedrība „Latvijas Pilsoniskā alianse”, biedrība „Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera (LTRK)”, biedrība „Latvijas Transatlantiskā Organizācija (LATO)”.

ĀM sadarbojas ar nevalstiskajām organizācijām (NVO) tādās jomās kā ES jautājumi, attīstības sadarbības, drošības politikas un kultūras jautājumi.

ĀM regulāri rīko izglītojošus pasākumus un lekcijas NVO pārstāvjiem par līdzdalības iespējām. Piemēram, 16.septembrī NVO un MK sadarbības memoranda biedri tika informēti par jauno ES lietu koordinācijas kārtību un ar to saistītajām izmaiņām NVO līdzdalības iespējās.

Tāpat ar NVO tiek apspriestas ES aktualitātes ministrijas rīkotajās regulārajās diskusijās. 2009.gadā ES koordinācijas departaments ir rīkojis 5 diskusijas ar NVO un Latvijas Darba devēju konfederāciju.⁷ 2009.gada laikā rīkotas 7 tikšanās ar Eiropas Kustību Latvijā, Latvijas Pilsonisko aliansi, Sabiedriskās politikas centru PROVIDUS, Klubu “Māja” – jaunatne vienotai Eiropai, kā arī ar Latvijas Dzimumu līdztiesības apvienību un Latvijas Darba devēju konfederāciju, lai diskutētu par Latvijai būtiskiem ES jautājumiem, tostarp par nepieciešamajiem un kopīgi īstenojamiem sabiedrības informēšanas pasākumiem⁸.

NVO pārstāvji regulāri piedalījušies ministrijas organizētos pasākumos, piemēram, EK pārstāvniecības Latvijā sadarbībā ar ĀM organizētajā apaļā galda diskusijā par Eiropas Savienības stratēģiju Baltijas jūras reģionam (10.06.2009), Gazas bērnu rehabilitācijas projekta Latvijā realizācijā 2009.gada pirmajā pusē, konferencē „Zinātnes globālā pārvaldība” (16.03.2009), Informācijas starpnieku forumā (26.03.2009), konferencē „Eiropas patība – vēsture, kultūra un politiskā identitāte” (07.05.2009). Viens no lielākajiem pasākumiem, kurā piedalījās NVO 2009.gadā bija Latvijas piecgadei ES veltītie “ES dārza svētki” Vērmanes dārzā š.g. 1.maijā.

Ministrijas darbinieki regulāri piedalījušies NVO rīkotos pasākumos. Piemēram, ĀM valsts sekretārs A.Teikmanis 2009.gada 3.martā piedalījās NVO „Baltijas-Melnās jūras Alianses” rīkotajā publiskajā diskusijā „Gruzijas transatlantiskā integrācija un demokrātiskā konsolidācija: ārpolitiskie un iekšpolitiskie izaicinājumi un iespējas”, ministrijas darbinieki piedalījušies Āfrikas dienā, projekta „Es piecus gadus ES - es pats, es pašvaldībā, valstī un Eiropas Savienībā” ietvaros rīkotajos pasākumos, Latvijas Darba devēju konfederācijas rīkotajās reģionālajās debatēs „Latvijas dalības ES piecu gadu bilance – darba devēju un pašvaldību perspektīva”.

2009. gadā ministrija rīkojusi aptuveni 20 izglītojošus pasākumus un lekcijas valsts pārvaldē strādājošiem par NVO iesaisti un dažādiem līdzdalības aspektiem. Piemēram, 2009.gada 1.pusgadā ministrijas pārstāvji Valsts administrācijas skolā pasniedza lekciju kursus „Sarunu vešana ES”, „Lēmumu pieņemšana komitoloģijas procedūrā” tādējādi pilnveidojot valsts pārvaldē strādājošo prasmes, tai skaitā, par NVO iesaisti.

Sadarbībā ar NVO un Latvijas Darba devēju konfederāciju tika izstrādāts un 14.jūlijā Ministru kabinetā pieņemts Vecāko amatpersonu sanāksmes ES jautājumos (VAS) nolikums. NVO regulāri piedalās konsultatīvajās padomēs, piemēram, Konsultatīvā padome attīstības sadarbības politikas jautājumos, darba grupa ES stratēģijas Baltijas jūras reģionam rīcības

⁷ <http://www.mfa.gov.lv/lv/eu/sadarbiba-ar-nvo/AM-NVO-sadarbiba/>.

⁸ <http://www.mfa.gov.lv/lv/eu/sadarbiba-ar-nvo/AM-NVO-sadarbiba/>

plāna īstenošanas koordinēšanai⁹, neformālā darba grupa Latvijas projekta pieteikuma sagatavošanai Stabilitātes instrumentam „„Democracy support package“ for Moldova”.

NVO piedalījās tiesību aktu izstrādē, piemēram, par MK noteikumu projektu „Kārtība, kādā īsteno granta projektu konkursus” saņemti triju NVO atzinumi.

ĀM sadarbībā ar Valsts kanceleju, Eiropas Parlamenta Informācijas biroju un EK pārstāvniecību Latvijā 2009.gada 26.martā rīkoja ES informācijas sniedzēju forumu. Forumā, kurā tika izvērtēts pēc 2008.gada foruma padarītais un izvirzīti jauni uzdevumi ES komunikācijai Latvijā, piedalījās 72 Latvijā strādājošo ES informācijas punktu un centru, kā arī valsts pārvaldes, NVO un mediju pārstāvji.

VI NĀKAMAJĀ GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI

Eiropas Savienība

2010. gadā tiks izveidots un uzsāks darboties Eiropas Ārējās darbības dienests. Latvijas interesēs ir panākt, lai dienests sāktu veiksmīgu darbību iespējami tuvākajā laikā, stiprinot ES kopīgās ārējās aktivitātes. Tā kā EĀDD personālu veidos trīs dažādi avoti, kas nāks no Eiropas Komisijas, Padomes Ģenerālsekretariāta un dalībvalstu diplomātiskajiem dienestiem, ir svarīga dalībvalstu, tai skaitā, Latvijas adekvāta pārstāvība. Ārlietu ministrijai būs jāveido aktīva sadarbība ar Eiropas Ārējās darbības dienestu.

2010.gadā nacionālā līmenī turpināsies regulāras konsultācijas ar ieinteresētajām pusēm (nozaru ministrijas, pašvaldības, nevalstiskās organizācijas, sociālie partneri) par Eiropas Savienības Stratēģijas Baltijas jūras reģionam īstenošanu un Rīcības plānā iekļaujamiem projektiem. 2010.gada 23.-24.septembrī Rīgā tiek plānots Baltijas Ekonomikas forums *ES Baltijas jūras stratēģija reģiona konkurētspējai*. Ārlietu ministrija 2010. gadā turpinās atbalstīt Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes Politikas zinātnes studiju nodaļas ekspertu akadēmiskā pētījuma izstrādi par Eiropas Savienības Stratēģiju Baltijas jūras reģionam.

Saskaņā ar 2009.gada decembra Eiropadomes lēmumu, ar ES budžeta pārskatu Eiropas Komisijai jānāk klajā līdz 2010.gada beigām. 2010.gada jūnijā plānots apstiprināt Stratēģiju ES2020, kas noteikts ES ekonomiskās izaugsmes prioritātes nākamajiem 10 gadiem, tādēļ diskusija par nākamā ES daudzgadu budžeta prioritātēm lielā mērā būs saistīta ar dalībvalstu diskusijām par Stratēģiju ES2020.

2010. gadā Latvija turpinās atbalstīt Eiropas Savienības paplašināšanos. Latvija atbalsta pievienošanās sarunu pabeigšanu ar Horvātiju, ES perspektīvas uzturēšanu Turcijai, kā arī pēc iespējas ātrāku pievienošanās sarunu sākšanu ar Īslandi un Bijušo Dienvidslāvijas Republiku Maķedoniju. Eiropas Komisija turpinās darbu pie Albānijas un Bosnijas un Hercegovinas paveiktā „ceļa karšu” izpildē bezvīzu režīma ieviešanai minēto valstu pilsoņiem ieceļošanai Šengenas zonā vērtēšanas. Ja visas prasības būs izpildītas, 2010. gada laikā bezvīzu režīms biometrisko pasu turētājiem ieceļošanai Šengenas zonas valstīs varētu stāties spēkā arī attiecībā uz Albānijas un Bosnijas un Hercegovinas pilsoņiem.

2010.gadā tiks turpināts regulārais darbs pie Latvijas viedokļa ES jautājumos koordinēšanas un prioritāšu definēšanas Eiropas Savienības jautājumos. Tiks sagatavoti ziņojumi Saeimai par valdības paveikto un iecerēto turpmāko rīcību ES jautājumos, atspoguļojot Latvijai būtisko ES likumdošanas iniciatīvu virzību.

2010. gada laikā tiks turpināta gatavošanās Latvijas Prezidentūras ES Padomē 2015. gadā – tiks apzinātas un izvērtētas iespējamās sanāksmju norises vietas, turpināta personāla

⁹ MK 2009.gada 18.augusta rīkojums (protokols Nr.53, 59§)

plānošana un darbs pie Prezidentūras tehniskā nodrošinājuma, iesaistot arī citas institūcijas, kā arī uzsāktas diskusijas par prezidentūras saturiskajām prioritātēm. Līdz 2010. gada beigām Ministru kabinetā tiks iesniegts informatīvais ziņojums par Prezidentūras sagatavošanas rīcības plāna izpildes gaitu un turpmākajiem uzdevumiem.

Tā kā jaunas NVO ir izteikušas vēlmi pievienoties Ārlietu ministrijas un NVO sadarbības protokolam ES jautājumos, kā arī to, ka ar 2010.gada 1.janvāri Ārlietu ministrija ir atbildīga par ES jautājumu komunikācijas koordinēšanu, 2010.gadā plānots paplašināt līdzšinējo Ārlietu ministrijas sadarbību ar NVO ES jautājumos, paredzot ciešāku sadarbību sabiedrības izglītošanā par ES jautājumiem.

Sabiedrības informēšanā par Eiropas Savienības jautājumiem tiks veikta virkne aktivitāšu gan informācijas starpnieku kompetences celšanai, gan sabiedrībai kopumā. Īpaša nozīme tiks pievērsta Komisijas un Latvijas valdības 2009.gada 10.jūlijā noslēgtā Vadības partnerības līguma ietvaros plānoto pasākumu īstenošanai, gan noslēdzot 2009.gada Komunikācijas pasākumu plānā iekļauto projektu īstenošanu, gan sagatavojot un īstenojot Komunikācijas pasākumu plānu 2010.gadam. Prioritārās komunikācijas tēmas 2010.gada plānā būs: Sabiedrības informēšana par ES jautājumiem internetā un plašsaziņas medijos; Eiropas gads cīņai pret nabadzību un sociālo atstumtību; Eiropas nedēļa 2010. gadā; Dialogs ar sabiedrību par ES aktualitātēm.

Tāpat plānots organizēt trešo ES informācijas sniedzēju forumu un konferenci par daudzvalodības praktisko pieredzi ES, lai uzlabotu ES tiesību aktu kvalitāti latviešu valodā.

Baltijas valstis un Ziemeļvalstis

2010. gadā Latvija prezidē Baltijas Ministru padomē (BMP) un koordinē Baltijas valstu un Ziemeļvalstu (NB-8) ārlietu ministriju sadarbību.

Baltijas valstu sadarbības uzmanības centrā šajā laikā būs ekonomiskā stabilizācija un konkurētspējas veicināšana reģionā, drošības jautājumi, t.sk., enerģētikas un vides aspekti, kā arī Baltijas valstu un Ziemeļvalstu sadarbības pilnveidošana. Latvijas prezidentūras laikā BMP darbu turpinās aizsardzības, enerģētikas, iekšlietu, vides, transporta un sakaru jomu Vecāko amatpersonu komitejas.

NB-8 ārlietu ministriju sadarbības koordinācijas ietvaros plānots organizēt NB-8 ārlietu ministru, valsts sekretāru, politisko direktoru u.c. līmeņa sanāksmes par aktuālajiem reģionālās un starptautiskās dienaskārtības jautājumiem.

Ekonomisko sakaru veicināšana

2010.gadā tiek plānots turpināt apaļā galda diskusiju cikls „*Ārlietu dienests Latvijas eksportam. Uzņēmēju tikšanās ar Latvijas vēstniekiem*“, īpaši pievēršot uzmanību nozaru griezumam.

2010.gada aprīlī tiek plānota ārlietu ministra vizīte uz Japānu kopā ar uzņēmējiem.

2010.gadā tiek plānotas SVK sēdes ar sekojošām valstīm: Armēniju, Baltkrieviju, Gruziju, Kazahstānu, Kirgizstānu, Krieviju, Moldovu, Turkmenistānu, Tadžikistānu, Ukrainu un Uzbekistānu.

Starptautiskā tirdzniecība un investīcijas

Enerģētikas drošības politikas jomā 2010.gadā Ārlietu ministrija turpinās darbu pie Baltijas enerģētikas tirgus starpsavienojumu plāna (BETSP) ieviešanas un Baltijas reģiona enerģētikas tirgus pilnveides.

ES ārējās tirdzniecības jomā īpaša uzmanība tiks pievērsta tiesiskā ietvara veidošanai ar Krieviju (t.sk. Krievijas iestāšanās Pasauls Tirdzniecības organizācijā), kā arī sekots līdzi tam, kā Krievija izpilda jau uzņemtās saistības. Tāpat ES ietvaros iestāsimies par

tirdzniecības attiecību padziļināšanu ar Austrumu Partnerības valstīm – Armēniju, Azerbaidžānu, Baltkrieviju, Gruziju, Moldovu un Ukrainu.

Ārlietu ministrija raudzīsies, lai 2010.gadā Eiropas Savienības dalībvalstis panāktu galīgo vienošanos par Eiropas Ekonomiskās zonas (EEZ) un Norvēģijas finanšu instrumentiem laika posmam no 2009. līdz 2014.gadam, lai varētu pēc iespējas ātrāk uzsākt šo finanšu instrumentu īstenošana.

Investīciju politikas jomā 2010.gadā svarīgi būs vienoties ar pārējām ES dalībvalstīm par Eiropas Savienības un ES dalībvalstu kompetenču sadalījumu investīciju jomā saistībā ar 2009.gada decembrī spēkā stājušos Lisabonas līgumu. Paralēli Ārlietu ministrija turpinās darbu pie uzsāktajām divpusējo investīciju līgumu sarunām.

Konsulārā politika

Tuvākajā laikā Latvijas diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību tīklu paplašināt nebūs iespējams, tādēļ Latvijas konsulārā dienesta uzdevuma izpildei ir jāatrod pēc iespējas plašākas iespējas sadarboties ar citām ES dalībvalstīm un iespējami plaši izmantot Eiropas Ārējās sadarbības dienestu, kā arī jāturpina pilnveidot konsulārā dienesta darba organizācija pakalpojumu sniegšanā iedzīvotājiem.

Latvijas konsulārais dienests 2010.gadam ir izvirzījis 3 galvenās prioritātes:

- 1) plašāka pārstāvība Šengenas vīzu izsniegšanā,
- 2) efektīvāka Latvijas valsts piederīgo interešu aizstāvības ārzemēs,
- 3) optimālāka klientu apkalpošana Konsulārajā departamentā Rīgā.

2010. gadā turpinot aizsākto praksi par ikgadējo konsulāro amatpersonu apmācību organizēšanu, Ārlietu ministrija plāno piedalīties ar vienu projektu „Konsulāro amatpersonu reģionālo apmācību nodrošināšana par ES vienoto vīzu izsniegšanas politiku, atbilstoši Eiropas Robežu kodeksa, Kopīgās konsulārās instrukcijas un Rekomendāciju kataloga prasībām”.

Apmācības paredzēts īstenot trijās daļās:

- Konsulārās mācības visiem Ārlietu ministrijas darbiniekiem, kuri veic konsulārās funkcijas ārvalstīs un Latvijā;
- Šengenas līguma dalībvalstīs strādājošām amatpersonām, kuras veic konsulārās funkcijas;
- Ārpus Šengenas līguma dalībvalstīs strādājošām amatpersonām, kuras veic konsulārās funkcijas.

Projekta kopējais plānotais finansējums 2010. gadam ir 115 963 LVL. Tiek plānots, ka minētais projekts tiks pilnībā īstenots līdz 2010. gada 31. decembrim.

Attīstības sadarbība

LR Attīstības sadarbības politikas pamatnostādnes laika posmam no 2011.gada līdz 2015.gadam izstrāde un pieņemšana.

Divpusējo sadarbības projektu īstenošana esošā attīstības sadarbības budžeta un papildus piešķirtā budžeta ietvaros. Piemēram, tiesu varas stiprināšanas Afganistānā projekta gatavošana un īstenošana saskaņā ar Ministru kabineta 2010.gada 25.janvāra rīkojumu Nr.31. Partnervalstu apzināšana, darbs ar Eiropas Komisiju, Saeimu, citām ministrijām, institūcijām un nevalstisko sektoru. Piemēram, Ārlietu ministrija sadarbībā ar Eiropas Komisiju 2010.gada februārī organizēs semināru par Eiropas Savienības finanšu instrumentiem, lai informētu un aicinātu līdzšinējos un potenciālos projektu īstenoņus aktīvi sekot un iesaistīties Eiropas Savienības finanšu instrumentu apguvē. Sadarbībā ar nevalstisko sektoru īpaša uzmanība tiks veltīta attīstības sadarbības izglītības jomai.

Sadarbībā ar *Swedish International Development Cooperation Agency* plānots īstenot projektus Baltkrievijā vides jomā.

Stratēģisko preču eksporta kontrole

2010.gadā plānots turpināt pozitīvo tendenci un veicināt uzņēmēju un muitas darbinieku izpratni par stratēģiskas nozīmes preču aprites jautājumiem gan organizējot seminārus, gan uzturot ciešu starpinstitucionālo sadarbību. Tāpat plānots attīstīt sadarbību ar partneriem Eiropas Savienībā un ASV, kā arī starptautisko kontroles režīmu dalībniekiem.

Starptautiskās organizācijas

Latvijas kandidatūra ANO Ekonomisko un sociālo lietu padomes (*ECOSOC*) vēlēšanās 2010.g. oktobrī.

Eiropas Cilvēktiesību tiesas reformas īstenošana, balstoties uz ECTK konferencē 2010.februārī Interlākenē pieņemto lēmumu. Paralēli tiks uzsākta un attīstīta EP organizācijas reforma, sākot ar tās sekretariātu.

Ārlietu ministrijas ilgtermiņa finanšu saistības 2010. gadam

Ārlietu ministrijas telpu īre Rīgā, K.Valdemāra ielā, 3 – 1 247 047 latu apmērā (2011.-2027.gads 27 744 093 lati);

Par ēkas piebūvi LR vēstniecībai Dānijā – 17 421 latu apmērā (2011.-2023.gads 221 348,15 lati);

LR vēstniecības ASV, Vašingtonā, īpašuma izmantošanas izdevumi – 357 000 latu apmērā (2011.- 2012. gads 777 000 lati);

LR PP ES ēkas Beļģijas Karalistē uzturēšana – 395 565 latu apmērā (2011.- 2028. gads 8 306 855 lati);

Maksājumi starptautiskajās institūcijās un programmās – 1 387 900 latu apmērā;

Vīzu ielīmju iegāde – 79 365 latu apmērā (2011. – 2012. gads 176 395 lati);

Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta finansētais projekts “Latvijas Republikas diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību vīzu nodaļu informācijas tehnoloģiju stiprināšana, uzlabojot SIS II ieviešanu” - 184 196 latu apmērā;

Eiropas Reģionālā attīstības fonda finansētais projekts “Vienotās ārlietu dienesta dokumentu vadības sistēmas uzlabojumi un papildinājumi, gatavojoties Latvijas prezidentūrai ES” - 33 202 latu apmērā;

Latvijas pārstāvju ceļa izdevumu kompensācija uz ES Padomes darba grupu sanāksmēm un Padomes sanāksmēm - 650 000 latu apmērā (2011. - 2012. gadā 1 300 000 lati);

Latvijas valdības un Eiropas Komisijas Vadības partnerība prioritārajām informācijas darbībām atbilstoši ES institūciju kopējām komunikācijas prioritātēm - 140 560 latu apmērā (2011. - 2012. gadā 281 120 lati).